

II

(Acte adoptate în temeiul Tratatelor CE/Euratom a căror publicare nu este obligatorie)

DECIZII

COMISIE

DECIZIA COMISIEI

din 20 mai 2008

privind ajutoarele acordate de Franța Fondului pentru prevenirea riscurilor pescuitului și întreprinderilor de pescuit (Ajutorul de stat C 9/06)

[notificată cu numărul C(2007) 5636]

(Numai textul în limba franceză este autentic)

(Text cu relevanță pentru SEE)

(2008/936/CE)

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 88 alineatul (2) primul paragraf,

după ce părțile interesate au fost invitate să își prezinte observațiile, în conformitate cu articolul menționat mai sus,

întrucât:

1. PROCEDURĂ

- (1) Comisia a luat cunoștință de diverse informații privind existența unui fond destinat compensării creșterii prețului carburantului, care a fost suportată de întreprinderile de pescuit din Franța începând cu anul 2004. Potrivit acestor informații, fondul în cauză, denumit Fondul pentru prevenirea riscurilor pescuitului (FPRP), avea drept obiectiv anunțat nivelarea variațiilor pe termen scurt ale prețului carburantului pentru pescuit, însă în practică a avut ca efect permiterea faptului ca întreprinderile în cauză să beneficieze de un preț la carburant net inferior prețului de pe piață.
- (2) Inițial, se pare că era prevăzut ca fondul să funcționeze doar pe baza contribuțiilor profesioniștilor. Principiul de funcționare ar fi fost simplu: fondul ar fi acoperit partea din costul carburantului care depășea un preț de referință determinat pe litru și, la rândul lor, întreprinderile ar fi adus contribuții la FPRP atunci când prețul carburantului

ar fi coborât din nou sub prețul de referință. În acest mod, ar fi fost atins un echilibru pentru finanțarea sistemului fără aport de fonduri publice.

- (3) Cu toate acestea, deoarece prețul de piață al carburantului s-a menținut întotdeauna foarte mult peste prețul de referință, Comisia a presupus că funcționarea FPRP era posibilă doar datorită contribuției financiare a statului și că această contribuție financiară constituia un ajutor de stat în conformitate cu articolul 87 din Tratatul CE.
- (4) La 25 august 2005, Comisia a solicitat Franței să o înștiințeze, până la 5 septembrie 2005, dacă fuseseră adoptate sau luate în considerare de către stat măsuri specifice pentru a face față creșterii costurilor carburantului. Mai mult, Comisia a reamintit faptul că, dacă astfel de măsuri implicau ajutoare de stat, acestea trebuiau să îi fie notificate în temeiul articolului 88 alineatul (3) din tratat.
- (5) În lipsa unui răspuns și în conformitate cu articolul 10 din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului din 22 martie 1999 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 [devenit 88] din Tratatul CE ⁽¹⁾, Comisia a solicitat Franței, la 21 septembrie 2005, să îi furnizeze, în termen de trei săptămâni, informații privind fondul în cauză, pentru a putea examina dacă exista într-adevăr ajutor de stat și, în caz afirmativ, dacă ajutorul de stat era sau nu compatibil cu piața comună.

⁽¹⁾ JO L 83, 27.3.1999, p. 1.

- (6) La 7 octombrie 2005, Franța a răspuns solicitării Comisiei din 25 august 2005 menționând că „în Franța nu a fost pusă în aplicare nicio măsură privind schema de ajutor de stat pentru a face față dificultăților legate de recenta creștere considerabilă a prețurilor carburantului”. Cu toate acestea, Franța menționa că a încurajat „un demers inițiat de profesioniști” constând în crearea unui fond de prevenire a riscurilor pescuitului. În scrisoare nu se făcea nicio mențiune privind avansurile de trezorerie aprobate de stat. Dimpotrivă, reieșea implicit din răspunsul autorităților franceze că finanțarea fondului, administrat de către profesioniști, se baza doar pe o mutualizare a capacității financiare a aderenților.
- (7) La 21 octombrie 2005, Comisia a reamintit autorităților franceze cererea sa formală de informații privind FPRP din data de 21 septembrie 2005, acordându-le un nou termen de două săptămâni.
- (8) În lipsa răspunsului Franței în termenele acordate, Comisia a decis, în conformitate cu alineatul (3) din articolul 10 menționat mai sus, să adreseze Franței o somație privind furnizarea informațiilor necesare examinării. Somația, din data de 5 decembrie 2005, a fost notificată la 6 decembrie 2005, cu un termen de răspuns de trei săptămâni.
- (9) Franța a răspuns prin scrisoarea din data de 21 decembrie 2005, primită de Comisie la 27 decembrie 2005. Scrisoarea făcea trimitere la un răspuns precedent, din data de 6 decembrie și primit la 8 decembrie, răspuns trimis ca urmare a scrisorii Comisiei din 21 septembrie 2005 (a se vedea considerentul 5 din prezenta decizie). Prin aceste două scrisori, Franța a comunicat Comisiei statutul FPRP și cele trei convenții privind instituirea unui avans rambursabil al statutului către FPRP.
- (10) După examinarea răspunsurilor și a documentelor anexate acestora, Comisia a informat Franța, la 8 martie 2006, asupra deciziei sale de a iniția procedura formală de investigație prevăzută la articolul 88 alineatul (2) din Tratatul CE și la articolul 6 din Regulamentul (CE) nr. 659/1999.
- (11) Decizia Comisiei de a iniția procedura formală de investigație a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* din 19 aprilie 2006⁽²⁾. Comisia a invitat părțile interesate să își prezinte observațiile privind măsurile în cauză în termen de o lună.
- (12) Franța și-a prezentat observațiile prin scrisoarea din data de 21 aprilie 2006, sub forma unei note a autorităților sale. Nota era însoțită de o argumentare care pare să fi fost destinată inițial utilizării interne; argumentarea explica poziția care trebuie luată cu privire la argumentele Comisiei.
- (13) La 17 mai 2006, cabinetul Ménard, Quimbert și asociații, avocați în Nantes (denumit în continuare MQA) și-a exprimat prin fax intenția de a formula ulterior observații privind FPRP și a solicitat în consecință să îi fie acordat un termen. Comisia a acceptat o prorogare de două săptămâni. Apoi MQA a transmis, prin scrisoare obișnuită datată 17 mai și primită de Comisie la 23 mai, un memoriu cu antetul *Coopération Maritime* semnat de dl de Feuardent, secretar general al FPRP, și datat 18 mai. O a treia scrisoare a MQA, datată tot 17 mai și primită la 14 iunie la Comisie, era constituită dintr-o „nouă versiune a observațiilor [acestuia] după corectarea câtorva erori materiale”; în realitate, era vorba de documente care nu erau încă transmise Comisiei și care corespundeau observațiilor complementare memoriului dlui de Feuardent menționat mai sus, însoțite de o serie de documente privind funcționarea FPRP (statutul, regulamentul de procedură, note de informare, tratamentul fiscal al cotizațiilor, scrisoarea de misiune comună a Inspectoratului General al Finanțelor și a Inspectoratului General al Agriculturii și Pescuitului). În sfârșit, o ultimă scrisoare a MQA, din data de 12 iunie 2006 și adresată în aceeași zi prin fax Comisiei, reprezentând urmarea scrisorii acestuia din 19 mai „datată din greșeală 17 mai, adresând[u-vă] observațiile dlui de Feuardent, secretar general al Confédération de la Coopération, de la Mutualité et du Crédit Maritime, din data de 18 mai 2006” conținea aceleași observații suplimentare ca și cele transmise prin cea de-a treia scrisoare din data de 17 mai, însă fără documentele anexă.

(2) JO C 91, 19.4.2006, p. 30.

- (14) La 14 iunie 2006, Comisia a comunicat Franței cea de-a treia scrisoare din data de 17 mai 2006 a MQA (versiune anunțată ca fiind corectată în ceea ce privește erorile materiale) și ultima scrisoare a MQA din data de 12 iunie 2006, solicitând ca observațiile Franței să îi parvină în termen de o lună. La 12 iulie 2006, Franța a solicitat o amânare a termenului până la 1 septembrie. La 18 iulie 2006, Comisia a acceptat un termen suplimentar de o lună. La 26 septembrie 2006, Franța a răspuns că nu dorește să prezinte nicio observație specială, însă a menționat că scrisoarea MQA din 17/19 mai 2006 nu corespundea observațiilor dlui de Feuardent. La 9 octombrie 2006, Comisia a comunicat Franței detalii privind scrisorile primite de la MQA, solicitându-i să confirme în mai puțin de zece zile faptul că autoritățile franceze luaseră cunoștință de memoriul dlui de Feuardent. Franța a răspuns la 23 octombrie 2006 că nu dispune de memoriul în cauză, care de fapt nu fusese menționat anterior de către aceasta doar pentru că era menționat în scrisoarea [din partea MQA] din data de 12 iunie. În concluzie, întrucât Franța a declarat că nu a primit scrisoarea în cauză, Comisia i-a comunicat-o pe cale oficială la 27 octombrie 2006, solicitând ca eventualele observații ale acesteia să îi fie transmise până cel târziu la 15 noiembrie.
- (15) La 27 noiembrie 2006, Franța a informat Comisia că nu are nicio observație specială cu privire la documentul în cauză.

2. DESCRIERE

2.1. Prezentarea FPRP și a activităților acestuia

- (16) FPRP este constituit, în conformitate cu legea franceză din 21 martie 1884 modificată prin legea din 12 martie 1920, sub formă de sindicat profesional. Proiectul de statut a fost aprobat de adunarea constitutivă care a avut loc la 10 februarie 2004, iar statutul însuși poartă data de 9 aprilie 2004.
- (17) Conform statutului (articolul 4), sindicatul este creat pentru o durată de 99 de ani. Sediul este stabilit la Paris, rue du Rocher nr. 24, la aceeași adresă cu *Confédération de la coopération, de la mutualité et du crédit maritimes* (denumită în continuare „*Coopération Maritime*”).
- (18) În baza articolului 7, membrii fondatori sunt *Coopération Maritime*, centrala de achiziții și dezvoltare CECOMER, societatea cooperativă a comercianților cu amănuntul, care este de fapt centrala de achiziții a cooperativelor maritime care au drept funcție îndeosebi aprovizionarea cu material și produse de funcționare a întreprinderilor de pescuit, *Centre de gestion de la pêche artisanale* și două personalități din lumea pescuitului. În urma adunării constitutive din 10 februarie 2004, acești cinci membri fondatori au fost desemnați administratori ai FPRP până la adunarea generală ordinară care va trebui să aibă loc în 2007. Reiese astfel că FPRP este o ramificație a sectorului pescuitului și a organismelor care sunt legate de acesta din punct de vedere economic (cooperative maritime, centrala de achiziții, centrele de administrare a întreprinderilor de pescuit).
- (19) Cei care doresc să devină membri trebuie să aducă dovada că activitatea lor are legătură cu pescuitul; cu toate acestea, sindicatul poate admite în cadrul său „*orice altă persoană gata să aducă susținere morală sindicatului*” cu condiția ca efectivul acestei categorii de aderenți să nu depășească 5 % din numărul aderenților din sindicat. În scrisoarea sa din 6 decembrie 2005, Franța precizează că FPRP numără 2 013 aderenți și 2 385 de nave, reprezentând 30 % din flota franceză.
- (20) Articolul 2 din statut indică faptul că: „Sindicatul are drept obiect dezvoltarea de produse destinate să permită antreprenorilor din domeniul pescuitului să asigure acoperirea următoarelor riscuri: fluctuația prețurilor motorinei, poluarea maritimă sau riscul sanitar privind poluarea, închiderea cotelor sau reducerea considerabilă a posibilităților de pescuit, riscul privind piața. Acesta ia numele de Fondul pentru prevenirea riscurilor pescuitului”. FPRP este așadar conceput ca o societate de asigurare mutuală care propune aderenților săi, contra cotizațiilor acestora, un anumit număr de prestații.
- (21) Franța a transmis copiile a trei convenții încheiate între stat și FPRP privind instituirea de avansuri rambursabile de către stat în favoarea fondului. Plățile în avans sunt efectuate prin intermediul *Office national interprofessionnel des produits de la mer et de l'aquaculture* (OFIMER). Prima convenție, din data de 12 noiembrie 2004, se referă la suma de 15 milioane EUR; cea de-a doua, din data de 27 mai 2005, la o sumă de 10 milioane EUR, iar cea de-a treia, din data de 11 octombrie 2005, la o sumă de 40 milioane EUR. Conform acestor trei convenții, o sumă totală de 65 milioane EUR a fost plătită în avans către FPRP.
- (22) Mai mult, este posibil, potrivit argumentării anexate la nota Franței din data de 21 aprilie 2006 (a se vedea considerentul 12 din prezenta decizie), ca un alt avans, în valoare de 12 milioane EUR, să fi fost plătit către FPRP (a se vedea considerentul 40 din prezenta decizie).

- (23) În conformitate cu articolul 1 din convenții, „FPRP funcționează pe bază de cotizații plătite de aderenții săi astfel încât să acopere instituirea de acoperiri financiare împotriva riscurilor care rezultă din fluctuațiile cursurilor petrolului și ale cheltuielilor de gestionare care decurg de aici”. Convențiile arată că FPRP, deși este conceput în mod formal, prin statutul său, ca având un obiect destul de larg în ceea ce privește prestațiile pe care le-ar putea asigura (a se vedea considerentul 20 din prezenta decizie)), și-a limitat în realitate activitatea la acoperirea financiară a întreprinderilor de pescuit împotriva creșterii prețului carburantului.
- (24) În conformitate cu articolul 2 din convenția din 12 noiembrie 2004, „avansul de trezorerie are drept obiect instituirea unui mecanism de acoperire împotriva fluctuațiilor cursurilor internaționale ale petrolului începând cu data de 1 noiembrie 2004; avansul va putea permite achiziționarea pe piețele la termen a unei opțiuni financiare. Compensațiile plătite către membrul fondului trebuie să corespundă diferenței de preț constatate între prețul maxim acoperit și prețul mediu lunar al indicelui de referință pentru luna vizată”. Articolul 2 din convenția din 27 mai 2005 are o redactare aproape similară: acesta prevede, în locul „instituirii” unui mecanism de acoperire, „aplicarea în continuare” acestui mecanism și indică data de 1 martie 2005 ca dată începând de la care acoperirea va putea fi furnizată pentru avansul plătit în cadrul convenției. La fel și pentru convenția din 11 octombrie 2005; articolul 2 prevede că, pentru avansul plătit, fondul urmărește activitatea sa de acoperire „...începând cu 1 iulie 2005 și cel puțin până la 31 decembrie 2005, cumpărând opțiuni financiare pe piețele la termen, în limita sumei de 17 eurocenți/l.” Se precizează că „compensațiile plătite membrului fondului trebuie să corespundă cel mult diferenței de preț constatate între prețul de 30 eurocenți/l și prețul mediu lunar de referință pentru luna vizată, dacă acesta din urmă depășește 30 eurocenți/l.”
- (25) Din *regulamentul de procedură detaliat al FPRP* rezultă că acest mecanism de acoperire funcționează prin intermediul convențiilor de garanție dintre FPRP și întreprinderile aderente. Aderenții plătesc o taxă de înscriere de 150 EUR, apoi o cotizație de garanție bazată pe o cantitate estimată de carburant exprimată în litri pe baza a 0,035 cenți pe litru de carburant. La rândul lor, întreprinderile de pescuit primesc o despăgubire determinată în funcție de volumul consumat, în limita volumului asigurat, și ale cărei modalități de calcul sunt detaliate în respectivul regulament.
- (26) Articolul 3 din convențiile vizate la considerentul 21) menționează că avansurile nu pot fi plătite de OFIMER decât după furnizarea anumitor documente justificative. Printre aceste documente trebuie să figureze procesul-verbal al organului deliberativ al FPRP care autorizează gestionarea avansului statului și, pentru primele două convenții, care detaliază modul în care va fi utilizat avansul, precum și un buget previzional. Prin nota sa din data de 6 decembrie 2005, Franța a confirmat că valorile indicate, reprezentând un total de 65 milioane EUR, au fost efectiv aprobate pentru FPRP. Nota precizează că avansurile sunt consimțite „pentru a asigura funcționarea FPRP, în cel mai scurt termen, pentru perioada cuprinsă între noiembrie 2004 și sfârșitul lui decembrie 2005”.
- (27) În același timp, FPRP se angajează să țină o contabilitate care să permită obținerea de informații, la cerere, despre modul de utilizare a avansurilor, precum și despre atribuirea resurselor și cheltuielilor. Documentele contabile trebuie să fie păstrate timp de zece ani și sunt puse la dispoziția diferitelor organisme de stat la cerere.
- (28) Articolul 4 fixează rata dobânzii care se va aplica rambursării avansurilor de FPRP către OFIMER la 4,45 %. Valoarea celor 15 milioane EUR care fac obiectul convenției din 12 noiembrie 2004 va trebui să fie rambursată cel târziu la 1 noiembrie 2006; cea de 10 milioane EUR, obiectul convenției din 27 mai 2005, cel târziu la 1 mai 2007, iar cea de 40 milioane EUR, obiectul convenției din 11 octombrie 2005, cel târziu la 1 iulie 2007.
- (29) În ceea ce privește cele trei (eventual patru) convenții semnate între statul francez și fond, activitatea FPRP, în cadrul primului obiectiv dintre cele definite la articolul 2 din statut (a permite întreprinderilor de pescuit să asigure acoperirea riscurilor legate de fluctuația prețurilor motorinei), este așadar dublă:
- (a) să facă față fluctuațiilor prețurilor petrolului prin achiziționarea de opțiuni pe piețele la termen din sectorul produselor petroliere și

(b) să compenseze parțial costul suplimentar indus de cursurile ridicate ale petrolului pentru navele membrilor fondului, atunci când prețul combustibilului depășește un anumit prag.

- (30) În ceea ce privește ajutorul de stat, fondul trebuie să fie privit sub aceste două aspecte, pe de o parte atunci când acționează ca operator economic pe piețele la termen, și, pe de altă parte, atunci când despăgubește întreprinderile de pescuit pentru o parte a costurilor care corespund achizițiilor de carburant, în scopul diminuării costurilor de producție ale acestora.

2.2. Motivele inițierii procedurii formale de investigație

- (31) Motivele inițierii procedurii formale de investigație sunt prezentate în cele ce urmează.

2.2.1. În ceea ce privește achiziționarea de opțiuni pe piețele la termen.

- (32) Avansul aprobat pentru FPRP poate fi considerat drept un împrumut pe termen scurt cu o dobândă de 4,45 %. Cu toate acestea, Comisia observă că fondul nu posedă niciun bun imobiliar, iar capitalurile sale proprii sunt extrem de reduse, întrucât nu provin decât din cotizații ale membrilor săi. Din acest motiv, o instituție bancară nu ar fi acordat niciodată un astfel de împrumut.
- (33) În consecință, fondul beneficiază de un avantaj financiar în raport cu alte întreprinderi active pe aceleași piețe la termen. Avantajul în cauză constituie un ajutor de stat în favoarea fondului. Nicio dispoziție a articolului 87 din Tratatul CE sau a orientărilor pe care le-a adoptat Comisia pentru examinarea schemelor de ajutor de stat nu permite considerarea acestuia ca fiind compatibil cu piața comună.
- (34) Pe de altă parte, datorită acestei activități, întreprinderile de pescuit care au aderat la FPRP pot cumpăra carburant la preț redus. Acest lucru constituie un ajutor care are drept efect reducerea costurilor de producție ale întreprinderilor beneficiare ale fondului. Or, în conformitate cu punctul 3.7 din orientările pentru examinarea ajutorului de stat în sectorul pescuitului și al acvaculturii⁽³⁾, acest tip de ajutor pentru funcționare, care nu comportă nicio obligație, trebuie să fie considerat în mod normal ca fiind incompatibil cu piața comună.

2.2.2. În ceea ce privește compensarea întreprinderilor de pescuit pentru o parte a costurilor impuse de achizițiile de carburant.

- (35) Și în acest caz, este vorba despre un ajutor care are ca efect reducerea costurilor de producție a întreprinderilor

care au aderat la FPRP. În mod similar, nicio dispoziție a articolului 87 din Tratatul CE sau a orientărilor pe care le-a adoptat Comisia pentru examinarea schemelor de ajutor de stat nu permite considerarea acestuia ca fiind compatibil cu piața comună. De asemenea, în conformitate cu punctul 3.7 din orientările specifice sectorului pescuitului, acest tip de ajutor pentru funcționare, care nu comportă nicio obligație, trebuie să fie considerat ca fiind incompatibil cu piața comună.

2.2.3. Concluzie

- (36) Pe baza ansamblului informațiilor disponibile, Comisia a considerat că există îndoieli serioase privind compatibilitatea cu piața comună a măsurii de ajutor în cauză, de care beneficiază în același timp FPRP și întreprinderile de pescuit care au aderat la acesta.

3. OBSERVAȚIILE FRANȚEI ȘI ALE PĂRȚILOR INTERESATE

3.1. Observațiile Franței

- (37) Observațiile Franței sunt prezentate în răspunsul din data de 21 aprilie 2006. Nu a fost formulată ulterior nicio observație suplimentară cu privire la argumentele aduse de FPRP și de MQA.
- (38) Franța subliniază că analiza Comisiei ar trebui să se concentreze asupra naturii și condițiilor de acordare a avansului aprobate de stat și nu asupra activităților FPRP.
- (39) În acest sens, Franța observă că:
- ratele aplicabile sunt mai mari decât ratele de referință reținute de Comisie pentru a determina existența unui ajutor de stat în cadrul unui credit preferențial;
  - intervenția nu poate fi calificată drept ajutor de stat atât timp cât scadența de rambursare nu a trecut. În acest sens, Franța reamintește că scadențele au fost fixate pentru 1 noiembrie 2006, 1 mai 2007 și, respectiv, 1 iulie 2007;
  - argumentul Comisiei potrivit căruia niciun organism bancar nu ar fi acordat un asemenea avans FPRP nu ar fi fondat, deoarece ar fi putut fi create mecanisme de garanție. Mai mult, Franța subliniază că FPRP este singura structură profesională franceză care grupează întreprinderi de pescuit având drept scop să acționeze pe piața la termen a petrolului și că aderarea la fond este liberă.

⁽³⁾ JO C 229, 14.9.2004, p. 5.

- (40) În sfârșit, Comisia remarcă faptul că Franța precizează, în argumentarea anexată la răspunsul acesteia (a se vedea considerentul 12 din prezenta decizie), că „nu este necesar să se menționeze că a fost decis un avans de 12 milioane EUR, întrucât până în prezent nu s-a semnat convenția, însă nu trebuie să se ajungă la un impas. Se propune a se preciza că o reflecție este în curs”.

3.2. Observațiile FPRP

- (41) Comisia a primit de la MQA mai multe scrisori cu conținuturi diverse și trimise în mod dezordonat (a se vedea detaliile de la considerentul 13 din prezenta decizie), care pot fi sintetizate astfel: un memoriu cu antetul *Coopération Maritime* datat 18 mai 2006 și semnat de secretarul general al FPRP și observații suplimentare ale MQA în numele FPRP, însoțite de o serie de documente privind funcționarea FPRP (statut, regulament de procedură, note de informare, tratamentul fiscal al cotizațiilor, declarație de misiune comună a Inspectoratului General al Finanțelor și a Inspectoratului General al Agriculturii și Pescuitului).

- (42) Din analiza documentelor primite de la MQA reiese că FPRP se alătură argumentului Franței afirmând că nu se poate presupune „o anulare pur și simplu a datoriei la termenul acesteia” atât timp cât nu a fost constatată nicio incapacitate de rambursare. În rest, contrar Franței, FPRP își concentrează argumentarea nu asupra naturii și condițiilor de acordare a ajutorului, ci asupra statutului și activităților fondului.

- (43) Axele reținute de FPRP pentru a contesta faptul că avansurile aprobate de statul francez ar constitui un ajutor de stat sau că ar fi incompatibile cu piața comună pot fi rezumate după cum urmează:

— FPRP nu ar fi un operator economic banal, fiind vorba de un sindicat profesional care acționează în interesul exclusiv al membrilor săi, fără a se preocupa de profit și care s-a constituit în „grup de avertizare”. Astfel, atunci când organizează mutualizarea riscurilor cu un sistem de compensare în raport cu un preț de referință, acesta nu ar acționa în calitate de operator comercial obișnuit, „ci ca un punct de focalizare al consumatorilor de produse petroliere care urmăresc mai degrabă să se protejeze de piață decât să intervină pe piață”. Teoretic, la origine acesta a fost conceput pentru a fi autosuficient, fiind prevăzută o eventuală restituire de cotizații plătite și neutilizate. FPRP insistă, în plus, asupra transparenței totale a

gestiunii sale; în acest sens, neavând nicio altă activitate economică pe cont propriu, acesta nu ar fi susceptibil să afecteze piața la termen corespunzătoare. De asemenea, FPRP menționează existența unui audit comun al Inspectoratului General al Finanțelor și al Inspectoratului General al Agriculturii și Pescuitului;

— FPRP nu ar acționa pe o piață pertinentă, deoarece piața produselor din pescuit ar fi expusă la numeroase alte denaturări ale concurenței care țin de diferitele politici naționale de punere în aplicare a politicii comune în domeniul pescuitului. Piața ar trebui deci să fie analizată ca un „mozaic de micropiețe regionale”. Intervenția nu ar altera, prin urmare, condițiile schimburilor. Mai mult, FPRP indică faptul că analiza concurenței trebuie să fie circumstanțiată pentru că o parte importantă a creșterii și a denaturării costurilor suferită de pescuit s-ar baza pe „taxe” sau „penalități” care rezultă mai ales din măsuri comunitare, ceea ce nu ar corespunde deloc opticii unei vaste piețe deschise.

- (44) Intervenția FPRP ar viza de fapt facilitarea menținerii pescuitului într-un cadru regional și împiedicarea navelor din largul mării să se repleze spre fonduri de acces mai apropiate sau a traulerelor să se orienteze spre zone de pescuit mai specifice și mai puțin consumatoare de energie. Scopul acesteia ar fi să protejeze resursele, echilibrele și diversitatea sistemului printr-o fază de adaptare. În acest mod, FPRP ar fi anticipat planurile de salvare și restructurare și creșterea prevăzută a plafonului ajutoarelor *de minimis*. Din aceste motive, FPRP împărtășește următoarele argumente:

— nu ar fi exact să se afirme că avansurile aprobate de stat au fost necondiționale pentru că acestea au fost, dimpotrivă, „condiționate de o gestiune transparentă imediată [și] mai ales de definirea unei politici durabile a cărei definiție face obiectul unei inspecții generale”;

— puțin mai mult de o treime din intervenția acestuia (25 milioane EUR din 65 milioane) ar constitui avansuri pentru salariați și s-ar analiza ca ajutor social direct;

— ajutorul ar fi urmarea unei situații extraordinare, întrucât Comisia însăși admite dificultățile economice și sociale excepționale din sector;

— FPRP menționează că este responsabilă civil conform dreptului francez și că responsabilitatea sa este nelimitată. Din acest motiv, în lipsa unei incapacități de rambursare, criteriul reținut de Comisie pentru a califica această intervenție de ajutor de stat ar fi insuficient.

- (45) În sfârșit, MQA a transmis, în cadrul observațiilor sale, copiile a două scrisori ale ministrului de finanțe către FPRP care indică că FPRP și toți membrii acestuia beneficiază de măsuri fiscale. Acestea constau, pentru FPRP, într-o scutire de impozitele pe societăți, precum și, probabil, de taxa profesională și, pentru pescarii proprietari ai navelor de pescuit, în posibilitatea de a deduce cotizațiile plătite la sindicat din veniturile impozabile ale acestora.

4. EVALUARE

- (46) Prezenta decizie nu privește avantajele fiscale menționate la considerentul 45, întrucât Comisia nu avea cunoștință de acestea în momentul în care a decis să inițieze procedura formală de investigație. Avantajele fiscale în cauză fac obiectul unei analize specifice, în cadrul dosarului NN 38/2007, pentru a se stabili dacă acestea constituie ajutoare de stat și, în caz afirmativ, dacă sunt compatibile cu piața comună.

- (47) FPRP are un obiectiv de activitate care trebuie analizat, în ceea ce privește ajutoarele de stat, într-un mod dublu:

— în primul rând, acesta are drept obiectiv achiziția de opțiuni financiare pe piețele la termen. Chiar dacă nu se precizează în mod explicit, piețele la termen sunt în mod clar cele ale petrolului sau ale produselor derivate din acesta. Reiese astfel că FPRP, chiar dacă este constituit sub forma unui sindicat, acționează pe aceste piețe la termen achiziționând opțiuni, astfel cum ar face o întreprindere privată obișnuită activă pe acest tip de piețe și care funcționează conform regulilor economiei de piață. Ajutorul pentru achiziția de opțiuni pe piețele la termen este analizat în cele ce urmează în partea 4.1 din prezenta decizie;

— în al doilea rând, obiectivul FPRP este acela de a plăti întreprinderilor de pescuit membre diferența dintre prețul mediu lunar de referință și, conform convențiilor din 12 noiembrie 2004 și 27 mai 2005, „prețul maximal acoperit” sau, conform convenției din 11 octombrie 2005, prețul de 30 de eurocenți pe

litru dacă prețul mediu lunar al indicelui de referință depășește acest preț. Prețul mediu lunar de referință este fixat de FPRP. Compensațiile plătite de FPRP către întreprinderile de pescuit pentru achiziționarea de carburant sunt analizate în cele ce urmează în partea 4.2 din prezenta decizie.

4.1. Ajutorul în favoarea FPRP: ajutorul pentru achiziționarea de opțiuni pe piețele la termen

4.1.1. Existența unui ajutor de stat

4.1.1.1. FPRP este o întreprindere în sensul articolului 87 din Tratatul CE

- (48) În primul rând, trebuie stabilit dacă FPRP poate fi calificat drept întreprindere. Dacă nu este cazul, articolul 87 alineatul (1) nu se aplică FPRP. Referitor la această problemă, Comisia reamintește că, în conformitate cu o jurisprudență constantă, în contextul dreptului concurenței, noțiunea de „întreprindere” cuprinde orice entitate care exercită o activitate economică, independent de statutul juridic al entității și de modul de finanțare a acesteia⁽⁴⁾. Orice activitate care constă în furnizarea de bunuri și servicii pe o piață dată constituie o activitate economică⁽⁵⁾.

- (49) Societățile care intervin pe piețele la termen ale produselor de materii prime sunt de obicei întreprinderi private care funcționează după regulile economiei de piață. Scopul operațiunilor realizate pe aceste piețe la termen este, pentru operator, acela de a miza pe faptul că prețul de cumpărare al produsului, în cazul în care acesta ar fi achiziționat pe viitor la prețul normal al pieței, ar fi diferit de prețul la care este subscrisă opțiunea. Prin urmare, un operator activ pe o asemenea piață își asumă un risc din cauza incertitudinii privind evoluția prețurilor. În cazul de față, FPRP a acționat efectiv ca operator pe piețele la termen ale produselor petroliere, fiind astfel și un actor economic în sectorul pescuitului pentru că procură pentru întreprinderea CECOMER, membru fondator și administrator al FPRP și centrală de achiziții a cooperativelor maritime, carburant la un preț diferit de cel cu care l-ar cumpăra această întreprindere la prețul normal de pe piață. Dacă operațiunea de achiziții de opțiuni, care este o operațiune de natură speculativă, este reușită, prețul carburantului vândut apoi cooperativelor este sub cursul pieței. FPRP își asumă astfel un risc, sperând că această asumare a riscului va fi profitabilă din punct de vedere financiar. În ceea ce le privește, cooperativele maritime revând apoi carburantul întreprinderilor de pescuit în funcție de prețul la care l-au putut achiziționa

⁽⁴⁾ Hotărârea Curții de Justiție din 17 februarie 1993, cauze conexate C-159/91 și C-160/91, AGF-Cancava, Rec. 1993, p. I-637.

⁽⁵⁾ Hotărârea Curții de Justiție din 10 ianuarie 2006, C-222/04, *Casa di Risparmio*, Rec. 2006, p. I-289.

de la CECOMER. Nu sunt cunoscute caracteristicile operațiunilor de transfer de proprietate a carburantului achiziționat de FPRP către CECOMER, societate cooperativă de comercianți cu amănuntul; totuși, deși CECOMER este membru fondator al FPRP, este vorba despre operațiuni efectuate între două entități independente. Aceste operațiuni de transfer de proprietate a carburantului se analizează ca fiind de natură contractuală; într-adevăr, deși prezintă foarte probabil anumite particularități, convențiile conform cărora se efectuează operațiunile în cauză nu rămân mai puțin convenții de drept privat și, prin aceasta, contracte de drept privat. Activitatea FPRP, care constă deci într-o intervenție pe piețele la termen ale produselor petroliere pentru a cumpăra astfel de produse în vederea vânzării lor către CECOMER, societate comercială, este fără îndoială o activitate de natură economică. De asemenea, în decizia de inițiere a procedurii, Comisia observa: „FPRP are drept obiect permiterea achiziționării de opțiuni financiare pe piețele la termen. Chiar dacă nu se precizează în mod explicit, aceste piețe la termen sunt în mod clar piețele petrolului sau ale produselor derivate din acesta. Reiese astfel că FPRP, chiar dacă este constituit sub forma unui sindicat, acționează pe aceste piețe la termen cumpărând și vânzând opțiuni, astfel cum ar face o întreprindere privată obișnuită activă pe acest gen de piețe și care funcționează după regulile economiei de piață”. În răspunsurile lor, Franța și FPRP nu au contestat faptul că FPRP ar efectua astfel de operațiuni de cumpărare și de vânzare de opțiuni. Franța nu face comentarii în acest sens; în ceea ce privește FPRP, acesta se mulțumește să observe că „FPRP a intervenit pe piața mondială a produselor de bază în relație cu agenți de bursă sau cu instituții financiare specializate. Este dificil să se imagineze o piață mai competitivă, mai extinsă și mai volatilă. Prin urmare, fondul nu a beneficiat de niciun avantaj tarifar, nici de condiții speciale față de toți ceilalți operatori de pe piață... Problema se rezumă deci la originea fondurilor avansate...”; în concluzie, acesta nu pune la îndoială afirmația Comisiei potrivit căreia fondul ar acționa ca un operator obișnuit pe aceste piețe la termen. Mai mult, trebuie observat că funcția FPRP nu este deloc aceea de a administra fonduri publice în interes public. Și nici nu poate fi considerată ca o exercitare de către stat sau de către un organism aflat sub responsabilitatea acestuia a prerogativelor de putere publică.

- (50) În concluzie, FPRP trebuie, fără îndoială, să fie privit ca o întreprindere în sensul dreptului comunitar al concurenței. Nu este necesar să se analizeze natura și statutul acestuia. Mai ales, faptul că eventual fondul ar fi fără scop lucrativ nu este pertinent. De altfel, chiar dacă acesta este considerat, pentru a relua termenii proprii FPRP, „ca punctul de focalizare al consumatorilor de produse petroliere care urmăresc mai mult să se protejeze de piață decât să intervină pe piață”, acești „consumatori” sunt de fapt operatori economici (cooperative maritime și întreprinderi de pescuit) care caută să-și diminueze costurile de producție. Această reacție, perfect logică din partea operatorilor economici, împiedică totuși considerarea acestor operatori ca fiind consumatori individuali în conformitate cu articolul 87 alineatul (2) litera (a) din

tratat, care autorizează ajutoare cu caracter social în favoarea consumatorilor individuali. În concluzie, nu pot fi reținute argumentele prezentate de Franța sau chiar de FPRP, în ceea ce privește atât statutul fondului, modul de funcționare, obiectivele sale, cât și situația specifică a acestuia pe piața produselor petroliere.

4.1.1.2. Principiul creditorului privat ⁽⁶⁾

- (51) Comisia estimează că, în cazul de față, este autorizată să evalueze existența unui ajutor de stat aplicând principiul creditorului privat.
- (52) Fondurile provenind din cele trei avansuri ale căror condiții de acordare sunt cunoscute ar trebui să fie rambursate cu o rată a dobânzii de 4,45 %. În ceea ce privește al patrulea posibil avans, în valoare de 12 milioane EUR, se poate presupune că acordarea acestuia a fost făcută în condiții identice sau foarte asemănătoare. Contribuția statului corespunde deci în practică unui împrumut acordat cu această rată. Cu siguranță, rata este mai mare decât rata de referință utilizată de Comisie pentru a determina elementul de ajutor care există într-un credit preferențial, fixat la 4,43 % în 2004 ⁽⁷⁾ și la 4,08 % începând cu 1 ianuarie 2005 ⁽⁸⁾. În consecință, teoretic, ar fi fost posibil să nu fi existat ajutor de stat în avansurile aprobate dacă acestea ar fi fost aprobate în condițiile normale ale unei economii de piață.
- (53) Cu toate acestea, Comisia consideră că avansurile nu au fost acordate în condiții normale ale pieței, în măsura în care niciun creditor privat nu ar fi acceptat să acorde sumele în cauză, în lipsa garanției privind viabilitatea activității FPRP și a probabilității de recuperare la scadență.
- (54) Capitalul inițial al FPRP este constituit din cotizații ale membrilor (a se vedea considerentele 23 și 25). Nici Franța și nici FPRP nu au oferit indicații în cifre privind resursele provenind din aceste cotizații. Potrivit argumentării anexate la răspunsul din 21 aprilie 2006, autoritățile franceze estimează de altfel, după ce au menționat că „la elaborarea răspunsului din 6 decembrie 2005, aceste informații fuseseră propuse în proiect, dar eliminate la validarea interministerială”, că „nu este necesar să se dea acum un răspuns”.

⁽⁶⁾ Hotărârea Curții de Justiție din 29 aprilie 1999, C-342/96, Spania/Comisia, Rec. 1999, p. I-2459; hotărârea Curții de Justiție din 29 iunie 1999, C-256/97, DMTransports, Rec. 1999, p. I-3913; hotărârea Tribunalului de Primă Instanță din 11 iulie 2002, T-152/99, Andrés Molina, Rec. 2002, p. II-3049.

⁽⁷⁾ JO C 307, 17.12.2003, p. 11.

⁽⁸⁾ JO C 220, 8.9.2005, p. 2.

- (55) Comisia presupune totuși că este vorba de sume relativ modeste în comparație cu amploarea probabilă a cheltuielilor. Într-adevăr, pe baza indicațiilor care figurează în memoriul semnat de secretarul general al FPRP, în „Regulamentul de procedură detaliat al FPRP” din noiembrie 2004, și în „nota de informare a FPRP” din ianuarie 2006, poate fi avansată o evaluare aproximativă: aproximativ 2 500 de membri (numărul de membri ai FPRP potrivit autorităților franceze) plătesc o taxă de aderare de 150 EUR, adică 375 000 EUR, la care se adaugă cotizațiile care acoperă garanția de risc propriu-zisă (a se vedea considerentul 25). Admițând că totalitatea volumului de motorină consumată este asigurată și pe baza consumului indicativ al unui trauler de 24 de metri astfel cum este raportat de FPRP (aproximativ 10 tone de carburant pe săptămână), ipoteza maximă a unei activități timp de 48 de săptămâni pe an, adică un consum de 480 tone (deși numărul de săptămâni de activitate este probabil mai apropiat de 38-40 decât de 48), iar valoarea unitară a contribuției la FPRP, adică 0,0035 EUR pe litru, se ajunge, pentru 2 500 nave, la un total de 4 200 000 EUR pe an. Cea de-a treia sursă de cotizații provine din posibilitatea, prevăzută de statut, ca sindicatul să accepte drept membru „orice persoană gata să aducă susținere morală sindicatului”, în limita a 5 % din aderenți. Probabil că este vorba de o valoare marginală. În lipsa oricărei indicații cu privire la numărul acestor membri gata să aducă o susținere morală și la contribuția acestora, se va admite ipoteza foarte generoasă a unei suplimentări de venituri de aproximativ 125 000 EUR [125 membri neavând activități în raport cu pescuitul, adică numărul maxim autorizat de statutul FPRP (5 % din 2 500 membri) × 1 000 EUR].
- (56) Totalul veniturilor provenind din diverse cotizații s-ar ridica astfel la 4 200 000 + 375 000 + 125 000, adică 4 700 000 EUR pe an. Este vorba aici de o ipoteză extrem de optimistă, calculată pe baza consumului indicativ al unui trauler de 24 de metri care are o durată de activitate de 48 de săptămâni pe an și pe ipoteza că este asigurată totalitatea consumului. Comisia nu reține această ipoteză decât pentru a cerceta care ar putea fi valoarea maximă teoretică a veniturilor FPRP. Or, dacă se are în vedere că Franța indică o cifră de nave aderente de 2 385, printre care o proporție deloc neglijabilă de nave de coastă de cel puțin 12 metri al căror consum anual de carburant este mai apropiat de 200 de tone decât de cele 480 reținute pentru calculul de mai sus, este probabil ca suma totală reală să fie în mod semnificativ mai mică. Într-adevăr, dat fiind faptul că flota franceză numără aproximativ 1 500 nave de mai mult de 12 metri și că 95,3 % dintre navele de această dimensiune sunt acoperite de FPRP ⁽⁹⁾, adică aproximativ
- 1 400 nave, se deduce de aici că aproximativ 1 000 de nave de mai puțin de 12 metri sunt de asemenea acoperite de FPRP. Totalul veniturilor anuale este deci cu siguranță inferior acestei valori de 4,7 milioane EUR.
- (57) Date fiind aceste calcule ipotetice de venituri, Comisia observă că, pe de o parte, FPRP nu posedă aparent niciun bun imobiliar și că, pe de altă parte, bunurile sale mobiliare, constituite doar din cotizații ale membrilor, sunt foarte reduse. Din acest motiv, Comisia estimează că, în condițiile normale ale unei economii de piață, o bancă, de exemplu Crédit Maritime, care se prezintă, după propriile cuvinte, ca „partenerul natural al filierei pescuitului”, nu ar fi dat niciodată cu împrumut (sau „plătit în avans”, pentru a relua termenii din convențiile încheiate între stat și FPRP) sumele în cauză (sau doar o parte din aceste sume) către FPRP pentru a interveni pe o piață la termen, fără a fi achiziționat în prealabil asigurarea rezonabilă a solvabilității probabile a acestuia la scadența împrumutului.
- (58) Franța obiectează, afirmând că această concluzie este „o presupunere care nu este fondată pe nicio anchetă precisă pe lângă organismele bancare și că ar fi putut fi create sisteme de garanție”. Cu toate acestea, o anchetă efectuată de *Chambre nationale des conseils et experts financiers* (Camera națională a consilierilor și experților financiari) ⁽¹⁰⁾ la treizeci și cinci de bănci furnizează o imagine destul de precisă a normelor în uz în instituțiile bancare franceze cu ocazia atribuirii de credite clienței acestora. Grijă de limitare a riscului de credit în raport cu clienții lor îi face pe șefii de instituții bancare să impună respectarea de norme-plafon bazate pe o serie de rate care permit să se analizeze sănătatea financiară și capacitatea întreprinderii de a plăti datoria sa, în funcție de diferite criterii precum fondurile proprii, bilanțul, nivelul de îndatorare la termen, cifra de afaceri și cheltuielile financiare. Printre altele, din analiză reiese că o rată de „îndatorare bancară totală pe fonduri proprii” mai mare de 2,50 declanșează apariția unui indicator de risc care, în mod cert, nu compromite definitiv acordarea unui împrumut, dar face ca instituția să își ia garanții sporite. În cazul FPRP, dacă raportăm avansul de 65 milioane la estimarea optimistă a fondurilor proprii prezentată mai sus (4,7 milioane EUR, a se vedea considerentul 56), rata se

⁽⁹⁾ Contrar a ceea ce figura în decizia de inițiere a procedurii formale de investigație, navele din această categorie (mai mult de 12 metri) nu reprezintă 95,3 % din navele aderente la FPRP. De fapt, 95,3 % reprezintă procentul navelor din această categorie care sunt acoperite de FPRP.

⁽¹⁰⁾ N. COULON, *Noile rate bancare de îndatorare a întreprinderilor*, BANQUE, nr. 511, decembrie 1990, citat de Alain Galesnes în „Diagnosticul bancar al întreprinderii” în *Editions du Centre d'Etudes et de Recherches Financières appliquées* (CEREFIA) Rennes, 1994/2004.

stabilește la 13,82, adică de aproape șase ori limita superioară de risc. În mod normal, dacă valoarea reală a avansurilor ar fi mai ridicată (77 milioane, ținându-se cont de posibilul avans suplimentar de 12 milioane evocat la considerentul 22), sau dacă valoarea reală a fondurilor proprii ar fi în mod sensibil mai redusă, această rată ipotetică ar mai crește încă. Cu un asemenea nivel de risc, un organism bancar nu ar fi avut niciodată în vedere eventualitatea unui împrumut, chiar dacă recurgerea la garanții reale (precum ipotecarea opțiunilor de cumpărare sau punerea sub gaj a stocurilor de carburant achiziționat de FPRP) sau personale (punerea de ipoteci pe bunurile personale ale membrilor și ipotecarea navelor acestora) face efectiv parte din tehnicile bancare care permit reducerea la minim a riscului de insolvență. Se va observa totuși că, în cazul unei recurgeri la garanții personale din partea membrilor, întreprinderile de pescuit ar fi arătat, după toate probabilitățile, mai multă reticență la aderarea la FPRP. De asemenea, există și alte tehnici de transfer sau de împărțire a riscului client, precum cofinanțarea împrumutului de către mai multe instituții bancare, recurgerea la societăți de garantare sau sprijinirea pe fonduri de garanție regionale și departamentale (în general și acestea contra-garantate de societăți de garantare) însă, în toate cazurile, garanția nu este în general consimțită decât în beneficiul întreprinderilor în totalitate sănătoase și potențial rentabile și pentru o sumă totală care nu ar depăși 50 % din îndatorare (adică, în cazul FPRP, pentru o valoare de puțin mai mult de 30 de milioane EUR, ceea ce lasă un risc rezidual de aproape de trei ori limita superioară de risc).

(59) Atunci când Franța remarcă, în ceea ce privește aceste tehnici, că „ar fi putut” fi create sisteme de garantare, aceasta admite implicit că ele nu au fost create în cazul de față și că avansul statului a fost aprobat fără să fi fost studiate garanții comparabile cu cele în uz în instituțiile bancare. În aceste condiții, Comisia ajunge la concluzia că Franța nu s-a comportat ca un creditor privat și că aceasta nu avea garanția că FPRP este în măsură să ramburseze fondurile puse la dispoziția acestuia.

(60) În plus, FPRP, prin intermediul Consiliului său, menționează că este responsabil din punct de vedere civil conform dreptului francez și că această responsabilitate este nelimitată, observând că acțiunea sindicală poate determina o responsabilitate pentru sume importante. Bineînțeles, Comisia observă că pot fi puse în joc sume foarte importante în cazul unui organism de tipul FPRP în care operațiunile desfășurate pe piețele la

termen sunt operațiuni care prezintă riscuri sigure și pot antrena pierderi importante. Cu toate acestea, nimic nu arată că responsabilitatea FPRP, în caz de pierderi importante, va fi acoperită de către membri. Niciunul dintre documentele furnizate (statutul, regulamentul de procedură, nota de informare) nu se bazează pe un asemenea mecanism. Singura considerație de natură financiară care figurează în aceste documente privește cotizația, despre care se menționează că este indicat să rămână în profitul sindicatului atunci când un membru se retrage (articolul 10). Pe de altă parte, Comisia observă că legea din 21 martie 1884, în virtutea căreia a fost creat FPRP, este legea care a permis, în Franța, crearea sindicatelor profesionale. Cu siguranță, nu este în spiritul unei asemenea legi să antreneze o responsabilitate de natură economică și, de aici, financiară, a membrilor sindicatului vizat. În consecință, în caz de pierderi financiare importante, Comisia nu vede cum pot fi compensate astfel de pierderi de către membrii fondului.

(61) Ținând cont de toate aceste elemente, Comisia estimează că nu a fost respectat principiul creditorului privat.

4.1.1.3. Existența unui avantaj financiar acordat prin intermediul resurselor de stat

(62) Comisia consideră că valoarea estimată a veniturilor care provin din diverse cotizații ale membrilor, chiar și în ipoteza maximă, nu ar fi permis niciodată FPRP să intervină pe o piață la termen fără un aport de fonduri externe. Aceste fonduri externe au fost furnizate de stat, prin intermediul OFIMER, sub forma a cel puțin trei avansuri de trezorerie eşalonate în perioada noiembrie 2004-octombrie 2005, pentru o sumă totală care se ridică, potrivit informațiilor comunicate de Franța, la 65 milioane EUR. Un al patrulea avans de 12 milioane EUR a fost, probabil, de asemenea efectuat; într-adevăr, termenii argumentării citate la considerentul 22 lasă să se înțeleagă că semnarea convenției era în curs la acea dată.

(63) Franța nu a adus niciun element care să contrazică această analiză. În argumentare se poate de altfel citi: „FPRP este considerat [de Comisie] ca incapabil de a interveni în ceea ce privește mijloacele sale fără avansul rambursabil al statului. Împotriva acestei demonstrații nu poate fi avansat niciun argument.” Prin urmare, pentru Comisie, avansurile au fost aprobate în condiții care nu constituie condițiile normale ale pieței (a se vedea considerentele 51-61 din prezenta decizie).

- (64) Pe lângă acestea, Comisia observă că nici Franța și nici FPRP nu au oferit comisiei indicații privind valoarea totală a fondurilor angajate de FPRP pe aceste piețe la termen sau privind rezultatul tranzacțiilor care au fost operate pe piață. Potrivit aceleiași argumentări, autoritățile franceze au ales în mod deliberat să nu comunice aceste informații; într-adevăr, se menționează că „...aceste elemente ar putea fi furnizate comisiei; totuși trebuie măsurat interesul de a furniza asemenea elemente în acest moment.” Or, Comisia constată că aceste elemente nu i-au parvenit, nici prin corespondența respectivă, și nici ulterior.
- (65) În sfârșit, atât Franța, cât și FPRP și consiliul acestuia estimează că existența unui ajutor de stat nu poate fi presupusă de Comisie atât timp cât nu a fost constatată nicio incapacitate de rambursare (Franța: „avansul rambursabil nu poate fi calificat drept ajutor de stat atât timp cât scadența de rambursare nu a expirat”. FPRP: „Poate această sumă fi rambursată sau nu? Aceasta este problema principală pe care și-o pune Comisia.”; MQA: „Niciunul dintre împrumuturile aprobate de Franța pentru FPRP nu a ajuns la termen. În acest stadiu nu există încă nicio lipsă de rambursare și nicio manifestare a statului francez care să lase să se presupună o anulare pur și simplu a datoriei la termenul acesteia”). În acest sens, Comisia reamintește că clasificarea drept ajutor de stat în favoarea FPRP este mai întâi legată de decizia Franței de a acorda FPRP un împrumut pe care altfel acesta nu l-ar fi obținut, chiar dacă scadențele de rambursare au fost respectate. Prin urmare, atunci când Comisia pune sub semnul întrebării solvabilitatea FPRP la scadența împrumutului, aceasta este mai întâi pentru că problema solvabilității FPRP se află în centrul aprecierii situației acestuia în ceea ce privește condițiile normale de acordare a unui împrumut de o instituție bancară privată, iar nu pentru că suspectează transformarea unui împrumut în simplu sprijin financiar.
- (66) Din acest punct de vedere, dacă ar rezulta că avansurile nu au fost rambursate la timp, sau că nu au fost deloc rambursate, aceasta ar confirma în același timp faptul că FPRP nu era în măsură să conducă acțiunile prevăzute de statutul său fără un aport extern de credite și că acest aport nu i-ar fi fost niciodată aprobat de un organism bancar în condiții normale de piață. Or, în această privință, Comisia constată că Franța nu a informat-o asupra unei eventuale rambursări a avansurilor de care a beneficiat FPRP. Acestea trebuiau să fie rambursate la 1 noiembrie 2006 pentru avansul de 15 milioane EUR care face obiectul convenției din 12 noiembrie 2004, la 1 mai 2007 pentru avansul de 10 milioane EUR care face obiectul convenției din 27 mai 2005 și, respectiv, la 1 iulie 2007 pentru avansul de 40 de milioane EUR care face obiectul convenției din 11 octombrie 2005 (a se vedea considerentul 21). În ceea ce privește cel de-al patrulea avans de care s-ar putea să fi beneficiat FPRP (a se vedea considerentul 22), nu sunt cunoscute nici data convenției, nici data scadenței rambursării.
- (67) Cele trei date de scadență cunoscute au expirat până acum. Prima era deja depășită atunci când Franța a trimis comisiei ultima sa scrisoare, la 27 noiembrie 2006, după decizia de inițiere a procedurii formale de investigație. Comisia estimează că, dacă avansul în cauză ar fi fost rambursat efectiv, Franța sau chiar FPRP ar fi informat Comisia fără întârziere, întrucât unul dintre argumentele avansate pentru a contrazice analiza comisiei era că avansurile nu puteau fi calificate drept ajutor de stat atât timp cât nu trecuse scadența de rambursare. Dacă rambursarea primului avans ar fi fost efectuată, Franța ar fi comunicat-o, fără îndoială, comisiei în scrisoarea sa din 27 noiembrie 2006 și apoi ar fi făcut același lucru pentru al doilea și al treilea avans care trebuiau să fie rambursate până la 1 mai și 1 iulie 2007, precum și eventual pentru al patrulea avans. În plus, ecourile apărute în presa în domeniu sugerează că nu a existat, până în prezent, rambursare. Prin urmare, Comisia consideră că ajutorul acordat inițial sub formă de avans s-a transformat într-un ajutor sub formă de subvenție directă.
- (68) În consecință, pentru ansamblul motivelor expuse mai sus, Comisia estimează că avansurile statului reprezintă un avantaj financiar acordat din resursele statului.
- #### 4.1.1.4. Existența unui avantaj financiar imputabil statului
- (69) Comisia constată că cele trei convenții încheiate între stat și FPRP prevăd în mod expres că fondurile publice plătite au drept obiect punerea în aplicare a unui mecanism de acoperire împotriva fluctuațiilor cursurilor internaționale ale petrolului și că mecanismul va permite achiziționarea de opțiuni financiare pe piețele la termen. Or, este evident că trezoreria inițială a FPRP, care nu era alimentată decât de cotizațiile membrilor săi, nu i-ar fi putut permite să desfășoare asemenea operațiuni, cel puțin nu la scara la care au fost realizate. Într-adevăr, prima convenție, din data de 12 noiembrie 2004, indică faptul că avansul de 15 milioane EUR are ca

scop „să permită demararea dispozitivului”. În concluzie, datorită acestor avansuri FPRP a fost în măsură să desfășoare operațiuni de achiziționare pe piețele la termen în proporții semnificative.

(70) Cu alte cuvinte, rezultă că statul a susținut concret crearea FPRP, constituit sub formă de sindicat, și angajamentul său pe piețele la termen ale produselor petroliere, deși această activitate nu corespunde activității obișnuite a unui sindicat, și aceasta în condiții de concurență cu operatori privați care nu sunt condiții normale de concurență. Franța recunoștea de altfel, de la 7 octombrie 2005, că „guvernul a încurajat un demers inițiat de către profesioniști constând în crearea unui fond de prevenire a riscurilor pentru pescuit. Acest fond administrat de către profesioniști permite pescarilor (...) să își mutualizeze capacitatea financiară pentru a achiziționa opțiuni financiare pe piața la termen cu scopul de a se asigura împotriva riscului de fluctuații ale prețului carburantului”, omițând să precizeze că așa-zisa „capacitate financiară” a pescarilor exista datorită resurselor de stat, două avansuri fiind deja plătite la acea dată. Cu toate acestea, nu există îndoială că FPRP trebuia să țină cont de exigențele puterilor publice atunci când decidea asupra utilizării fondurilor puse la dispoziția sa. Din acest punct de vedere, crearea unei misiuni interministeriale de inspecție însărcinată „cu auditul mecanismului FPRP în funcționarea sa actuală și care să verifice dacă sunt îndeplinite condițiile cheltuielilor în ceea ce privește dreptul și regulile cheltuielilor publice, și dacă acestea sunt în același timp conforme cu angajamentele luate de administratorii acestor fonduri” demonstrează grija statului de a se asigura că fondurile FPRP au fost bine utilizate în conformitate cu destinația prevăzută în convenții.

(71) Prin urmare, Comisia consideră, dat fiind acest ansamblu de indici, că avantajul financiar pe care îl reprezintă avansurile acordate FPRP pentru achiziționarea de opțiuni financiare pe piețele la termen ale petrolului este imputabil statului ⁽¹⁾.

4.1.1.5. Existența unui avantaj financiar care denaturează sau amenință să denatureze concurența

(72) FPRP beneficiază de un avantaj financiar în raport cu celelalte societăți care intervin pe piețele la termen, fie că este vorba de societăți active în mod obișnuit pe aceste piețe, fie de societăți care sunt sau pot fi constituite la fel ca FPRP sub formă de sindicat profesional în celelalte state membre, inclusiv în Franța.

(73) Franța subliniază că „FPRP nu poate fi considerat ca fiind favorizat în raport cu alte structuri private care ar fi putut juca același rol, căci este singura structură profesională franceză care are drept obiectiv gruparea întreprinderilor de pescuit pentru cumpărarea de opțiuni pe piața la termen”. Ca răspuns, Comisia observă că situația FPRP în ceea ce privește regulile de concurență nu trebuie să fie analizată doar în raport cu alte structuri franceze care grupează întreprinderi de pescuit și care joacă același rol ca acesta, ci în raport cu toți operatorii francezi și europeni susceptibili de a interveni pe piața la termen a produselor petroliere.

(74) În plus, FPRP contestă faptul că ar fi beneficiat de condiții privilegiate pentru a-și exercita activitatea de investitor pe piața la termen: potrivit propriei sale declarații, „Fondul a intervenit pe piața mondială a produselor de bază în relație cu agenții de bursă sau cu instituțiile financiare specializate (...) [Acesta] nu a beneficiat de niciun avantaj tarifar și nici de condiții speciale față de toți ceilalți operatori de pe piață.” Comisia nu susține că avantajul financiar al FPRP ar proveni dintr-un tratament privilegiat al FPRP față de ceilalți actori de pe piață, ci că fondul nu a putut interveni pe această piață decât pentru că dispunea de o marjă de intervenție financiară acordată de stat care depășește capacitățile financiare proprii ale FPRP, în timp ce statul nu a acordat-o în condiții similare altor întreprinderi care puteau avea același interes ca FPRP să intervină pe piața în cauză (întreprinderi din alte sectoare de activitate afectate de creșterea costului petrolului, de exemplu) sau care intervin pe piață din motive legate de strategiile lor economice și comerciale (întreprinderile petroliere, de exemplu).

⁽¹⁾ Hotărârea Curții de Justiție din 16 mai 2002 C-482/99, Franța/Comisia, Rec. 2002, p. I-4397, îndeosebi punctele 53-56.

(75) De altfel, FPRP recunoaște existența acestui avantaj. Într-un document al *Confédération de la Coopération Maritime*, necomunicat Comisiei, dar publicat pe site-ul „*Assises de la pêche et de l'aquaculture de la Région Bretagne*”⁽¹²⁾, dl de Feuardent, rezumând principalele puncte abordate cu ocazia unei întâlniri cu regiunea Bretania la 24 mai 2006, menționează: „Statul a aprobat un efort de 65 milioane EUR la această dată. De asemenea, FPRP a înregistrat pe piața produselor de bază mai multe milioane de euro în beneficii de opțiuni, care constituie o valoare adăugată incontestabilă”. De aici, Comisia concluzionează că FPRP nu a putut desfășura operațiuni de achiziționare de opțiuni financiare pe piața produselor petroliere decât datorită fondurilor publice de care dispunea și de care nu dispuneau alte structuri sau întreprinderi, și că a obținut un profit direct din aceasta. În consecință, avantajul de care acesta a beneficiat denaturează sau amenință să denatureze concurența.

4.1.1.6. Existența unui avantaj financiar care afectează schimburile între statele membre

(76) Intervenind pe piața produselor de bază, astfel cum menționează dl de Feuardent, FPRP a intervenit pe piața mondială a petrolului.

(77) În concluzie, activitatea acestuia a depășit cadrul strict francez, astfel încât trebuie să se considere că avansurile aprobate afectează schimburile între statele membre.

4.1.1.7. Concluzie

(78) Prin urmare, sunt prezente cele patru condiții necesare pentru a constata existența unui ajutor de stat: avansurile plătite la FPRP provin din resurse de stat, sunt imputabile statului, denaturează sau amenință să denatureze concurența și afectează schimburile între statele membre. Ajutorul de care beneficiază FPRP constituie deci un ajutor de stat în conformitate cu articolul 87 din Tratatul CE în ceea ce privește partea de trezorerie care provine din resurse de stat și este utilizată pentru achiziționarea de opțiuni pe piața la termen a produselor petroliere.

4.1.2. Compatibilitatea cu piața comună

(79) Astfel cum indică convențiile încheiate între stat și FPRP, ajutorul de stat în cauză sub formă de avansuri a avut

drept obiect să permită demararea intervențiilor FPRP pe piețele la termen ale petrolului și ale produselor derivate, precum și efectuarea acestora. Este vorba deci de un ajutor pentru funcționarea FPRP. De altfel, Franța recunoaște, în scrisoarea sa din data de 6 decembrie 2005, că valorile indicate au fost avansate „pentru a asigura funcționarea FPRP”.

(80) În conformitate cu articolul 87 alineatele (2) și (3) din tratat, unele categorii de ajutor sunt sau pot fi considerate ca fiind compatibile cu piața comună. Trebuie examinat dacă ajutorul pentru funcționarea FPRP se poate încadra în una dintre aceste categorii.

(81) Comisia observă că ajutorul nu corespunde cazurilor cunoscute prevăzute la articolul 87 alineatul (2).

(82) Într-adevăr, ajutorul nu este destinat remedierii daunelor cauzate de calamități naturale sau de alte evenimente extraordinare. În acest sens, Comisia reamintește că fluctuațiile cursului petrolului sunt inerente activității economice. Fluctuațiile ating, de asemenea, și alte sectoare de activitate consumatoare de produse petroliere în ansamblul statelor membre ale Uniunii Europene și nu pot fi considerate drept o calamitate naturală sau un eveniment extraordinar în conformitate cu articolul 87 din tratat. Ajutorul nu este deci compatibil cu piața comună în conformitate cu articolul 87 alineatul (2) litera (b) din tratat.

(83) De asemenea, ajutorul în cauză nu poate fi considerat ca fiind compatibil cu piața comună nici pe baza unei aplicări directe a articolului 87 alineatul (3) din tratat, cu diferitele cazuri cunoscute care sunt prevăzute în acesta.

(a) În mod clar, nu este vorba de un ajutor destinat favorizării dezvoltării economice a regiunilor în care nivelul de viață este anormal de scăzut sau care sunt grav afectate de o ocupare insuficientă a forței de muncă [caz prevăzut la articolul 87 alineatul (3) litera (a)]. Ajutorul are în fapt drept scop să permită FPRP să intervină pe piețele la termen corespunzătoare. Acesta nu are deci legătură cu ajutoarele vizate la litera (a) menționată.

⁽¹²⁾ <http://pecheaquaculture.region-bretagne.fr>

- (b) FPRP nu poate fi considerat un proiect important de interes european sau un ajutor destinat remedierii unei perturbări grave a economiei unui stat membru [caz prevăzut la articolul 87 alineatul (3) litera (b)]. Într-adevăr, FPRP este în mod specific francez, iar celelalte state membre nu și-au exprimat intenția de a institui fonduri de același tip; lipsește deci dimensiunea europeană a fondului. În ceea ce privește clasificarea sa drept ajutor destinat remedierii unei perturbări grave a economiei unui stat membru, Comisia observă că nu există niciun element în sprijinul afirmației că aportul de bani la un fond de acest tip ar permite aducerea unui asemenea remediu. Privitor la ajutorul în favoarea FPRP, ajutorul aduce profit doar unei singure entități economice și, chiar dacă se raportează la ajutorul acordat întreprinderilor de pescuit, nu aduce profit economiei unui stat membru în ansamblul său. În plus, Comisia reamintește că a considerat întotdeauna că nu este de datoria autorităților publice să intervină financiar împotriva acestei creșteri a petrolului; rolul lor trebuie dimpotrivă să constea mai ales în promovarea unor politici de stimulare pentru întreprinderi pentru ca acestea să se adapteze la noile condiții economice create de această creștere. De aceea, un ajutor care are drept obiectiv să permită unei entități economice să intervină pe piețele la termen pertinente nu corespunde obiectivului dorit.
- (c) Existența FPRP nu poate, prin ea însăși, să răspundă condiției de la articolul 87 alineatul (3) litera (c), care prevede că pot fi compatibile cu piața comună ajutoarele destinate facilitării dezvoltării anumitor activități sau anumitor regiuni economice atunci când acestea nu dăunează condițiilor schimburilor într-o măsură care contravine interesului comun. Într-adevăr, niciun element nu indică că se dorește dezvoltarea sau creșterea unei activități de intervenție pe piețele la termen ale petrolului. Mai mult, această activitate nu este legată de o regiune economică. De aceea, ajutorul nu poate fi considerat compatibil cu piața comună în baza literei (c) menționate.
- (d) În sfârșit, acest tip de ajutor nu figurează printre categoriile de ajutor care ar fi fost considerate compatibile cu piața comună prin decizia Consiliului adoptată în conformitate cu articolul 87 alineatul (3) litera (e).
- (84) În plus, Comisia observă că niciuna dintre orientările pe care le-a adoptat pentru examinarea ajutoarelor de stat nu se aplică ajutorului în cauză pentru funcționarea FPRP.
- (85) În concluzie, rezultă că ajutorul pentru FPRP pentru achiziționarea de opțiuni pe piețele la termen nu poate fi considerat ca fiind compatibil cu piața comună în ceea ce privește niciuna dintre derogările autorizate de tratat.
- #### 4.2. Ajutorul în favoarea întreprinderilor de pescuit: reducerea cheltuielilor pentru carburant
- (86) Înainte de a începe examinarea ajutoarelor care au creat prilejul deschiderii procedurii formale de investigație, Comisia trebuie să ia poziție cu privire la argumentul FPRP care estimează că ajutoarele aprobate pentru el însuși și pentru întreprinderile de pescuit ar trebui să fie analizate în lumina unei creșteri a pragului *de minimis* în sectorul pescuitului. În opinia FPRP, valorile în cauză (aproximativ 16 000 EUR pe întreprindere în medie, exclusiv ajutorul pe care îl consideră ca fiind ajutor social direct pentru pescari) ar fi net inferioare celor care erau în curs de adoptare în momentul vărsării compensațiilor de către FPRP (30 000 EUR pe întreprindere)⁽¹³⁾. În răspunsul lor, autoritățile franceze fac de asemenea referire la creșterea pragului *de minimis*, însă fără a revendica aplicarea acestuia pentru ajutorul în cauză.
- (87) Mai întâi, Comisia reamintește că, în conformitate cu articolul 3 din Regulamentul (CE) nr. 1860/2004 al Comisiei din 6 octombrie 2004 privind aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE în cazul ajutorului *de minimis* în sectorul agricol și în sectorul pescuitului⁽¹⁴⁾, dispoziție în vigoare în perioada în care au fost acordate ajutoarele pentru întreprinderile de pescuit, valoarea maximă a ajutorului *de minimis* era de 3 000 EUR pe întreprindere timp de trei ani; ajutoarele analizate în prezenta decizie depășesc cu mult aceste valori, iar Franța nu s-a bazat de altfel, în aceste observații, pe o eventuală aplicare a acestui plafon pentru întreprinderile care ar fi putut beneficia de astfel de ajutoare. Pe de altă parte, chiar dacă valoarea de 30 000 EUR, care figurează în Regulamentul (CE) nr. 875/2007 recent adoptat de Comisie⁽¹⁵⁾ depășește cei 16 000 EUR menționați mai sus de FPRP, această valoare nu este decât o valoare medie. În plus, Franța ajunge greșit la această valoare de 16 000 EUR, excluzând partea de ajutor pe care o califică drept ajutor social și care trebuie să fie luată în calcul în analiză (a se vedea considerentele 122 și 123). Astfel, având în vedere diversitatea dimensiunii întreprinderilor de pescuit membre ale FPRP, putem fi siguri că valoarea ajutorului acordat anumitor întreprinderi depășește 30 000 EUR. De exemplu, pentru traulerele de

⁽¹³⁾ Acest plafon este cel care a fost reținut în final în Regulamentul (CE) nr. 875/2007 al Comisiei (a se vedea nota 14).

⁽¹⁴⁾ JO L 325, 28.10.2004, p. 4.

⁽¹⁵⁾ A se vedea nota 14.

20-25 metri, valoarea anuală a indemnizației se stabilește la aproximativ 35 000 EUR, adică 70 000 EUR pentru cei doi ani 2005 și 2006⁽¹⁶⁾. În orice caz, astfel cum se menționează mai sus, Franța nu a revendicat aplicarea noului plafon *de minimis* și nu a adus niciun element de probă care să indice că ar fi făcut acest lucru. În consecință, pe baza ansamblului acestor elemente, în cadrul examinării permanente a schemelor de ajutor de stat, Comisia se vede obligată să verifice conformitatea ajutoarelor cu dispozițiile articolului 87 din tratat.

4.2.1. Existența unui ajutor de stat

- (88) Franța estimează că Comisia nu are nici un motiv valabil pentru a-și extinde analiza asupra existenței unui ajutor de stat la acest aspect al activităților fondului. În opinia Franței, „calificarea drept ajutor de stat nu trebuie să se bazeze decât pe o analiză ad hoc a avansului rambursabil al statului și nu pe o analiză a activităților FPRP. Astfel, autoritățile franceze doresc să fie expusă doar prima parte 3.1 din evaluare. Partea 3.2 condamnă activitățile FPRP, care este un sindicat profesional care își exercită activitatea de cumpărare de opțiuni pentru a-și apăra aderenții împotriva fluctuațiilor prețului motorinei”⁽¹⁷⁾.
- (89) În răspunsul său, Comisia reamintește că, în conformitate cu jurisprudența constantă, ajutoarele nu sunt caracterizate de cauzele sau obiectivele lor, ci sunt definite în funcție de efectele lor⁽¹⁸⁾. Pe lângă achiziționarea de opțiuni financiare pe piețele la termen, obiectivul FPRP, conform convențiilor încheiate cu statul, este acela de a vărsa către întreprinderile de pescuit o compensație care să corespundă diferenței de preț dintre prețul maxim garantat și prețul mediu lunar al indicelui de referință pentru luna vizată. În consecință, Comisia estimează că întreprinderile de pescuit au beneficiat de avantaje specifice prin sistemul pus în aplicare de FPRP și că trebuie analizate efectele avansurilor acordate de stat nu doar din perspectiva avantajului aprobat de FPRP, ci și din cea a avantajelor aprobate pentru întreprinderile de pescuit.

⁽¹⁶⁾ Sursa: *Observatoire économique régional des pêches de Bretagne. Résultats des flottilles artisanales 2005/2006*, (Observatorul economic regional al pescuitului din Bretania. „Rezultatele flotilelor artisanale 2005/2006”), notă de sinteză.

⁽¹⁷⁾ Referirile la părțile 3.1 și 3.2 fac trimitere la decizia de inițiere a procedurii formale de investigație menționată la considerentul 11). Partea 3.1 abordează ajutorul pentru achiziționarea de opțiuni pe piețele la termen și avantajele financiare care rezultau de aici pentru FPRP și întreprinderile de pescuit; partea 3.2 abordează compensația pentru achiziționarea de carburant pentru aceleași întreprinderi.

⁽¹⁸⁾ Mai exact: hotărârile Curții de Justiție din 2 iulie 1974, Italia/Comisia, 173/73, Rec. 1974, p. 709; din 26 septembrie 1996, Franța/Comisia, numit „KimberlyClark”, C-241/94, Rec. 1996 p. I-4551; din 12 octombrie 2000, Spania/Comisia, C-480/98, Rec. 2000, p. I-8717; și din 12 decembrie 2002, Belgia/Comisia, C-5/01, Rec. 2002, p. I-11991.

4.2.1.1. Existența unui avantaj financiar acordat prin intermediul resurselor de stat

- (90) Avantajul obținut de întreprinderile de pescuit din activitățile FPRP este dublu: pe de o parte, acesta constă în posibilitatea întreprinderilor de a-și procura carburant la un preț avantajos, iar, pe de altă parte, în perceperea unei despăgubiri care să compenseze parțial cheltuielile de carburant ale acestora.
- (91) În ceea ce privește primul aspect, achiziționarea de opțiuni pe piețele la termen de către FPRP, care vindea apoi carburantul cumpărat la termen societății CECOMER, centrală de achiziții a cooperativelor maritime, a permis întreprinderilor aderente FPRP să cumpere carburant achiziționat de aceste cooperative la un preț inferior celui de pe piața obișnuită. Or, astfel cum se menționează mai sus (a se vedea considerentul 75 din prezenta decizie), acest fapt nu a fost posibil decât pentru că „statul a aprobat un efort de 65 milioane EUR la această dată. În plus, FPRP a înregistrat pe piața produselor de bază mai multe milioane de euro în beneficii de opțiuni, care constituie o valoare adăugată incontestabilă”. Comisia constată, prin urmare, că furnizarea de carburant întreprinderilor de pescuit la un preț inferior celui de pe piața obișnuită a fost posibilă datorită avansurilor aprobate de stat și resurselor proprii ale FPRP, adică produsul cotizațiilor membrilor săi și beneficiile obținute din operațiuni speculative pe piața la termen a produselor petroliere.
- (92) Această dublă sursă se regăsește în fondurile (resurse de stat și resurse obținute din activitatea privată a FPRP) care au servit la finanțarea compensației plătite către întreprinderile de pescuit.
- (93) Astfel cum se descrie la considerentul 24 din prezenta decizie, FPRP suportă diferența de preț existentă, conform convențiilor din 12 noiembrie 2004 și 27 mai 2005, dintre „prețul maxim garantat” și prețul mediu lunar al indicelui de referință și, conform convenției din 11 octombrie 2005, diferența dintre 30 de eurocenți pe litru și prețul mediu lunar de referință dacă acesta din urmă depășește 30 de eurocenți.

- (94) Mecanismul de „ajustare” prevăzut inițial se baza pe ipoteza că costurile suplimentare în raport cu un preț de referință în perioada de cursuri ridicate ar putea fi compensate datorită cotizațiilor plătite de membri în perioada de cursuri mai moderate. Astfel, sistemul s-ar fi autofinanțat. Dacă se face referire la documentul dlui de Feuardent menționat deja la considerentul 75 din prezenta decizie, „FPRP era, din punct de vedere tehnic, în măsură să ia primele opțiuni începând cu aprilie 2004; la acea vreme, necesitățile CECOMER (aproximativ 200 milioane de litri) pentru anul 2005 puteau fi garantate la 0,28 cenți/litru pentru aproximativ 4 milioane EUR”. Astfel, este posibil ca FPRP să fi putut face față, la începutul anului 2004, necesităților relativ modeste ale „asigurării de motorină” datorită resurselor proprii. În concluzie, reiese că, astfel cum a fost conceput inițial, fondul ar fi putut fi auto-suficient.
- (95) Cu toate acestea, întrucât cursurile petrolului s-au menținut la un nivel foarte ridicat, iar aderarea la FPRP s-a generalizat foarte mult, numărul de membri ai FPRP a crescut rapid și în mod considerabil. A rezultat explozia costului „asigurării de motorină”, care nu a putut fi suportat decât datorită utilizării avansurilor aprobate de către stat pentru FPRP.
- (96) Dacă se încearcă o estimare a creditelor necesare FPRP pentru a face față cheltuielilor „asigurării de motorină” pentru anul 2005, se poate pleca de la ipoteza că nivelul consumului de carburant pentru care era solicitată o compensare de către întreprinderile de pescuit a trecut probabil de la 200 milioane de litri (a se vedea considerentul 94) la un volum care poate fi estimat la aproape 900 milioane de litri. Într-adevăr, dacă se reiau mediile de consum anual care au servit drept bază calculului care figurează la considerentele 55 și 56, consumul a 1 000 de nave de mai puțin de 12 metri ar fi de 1 000 de nave × 200 tone/navă, adică 200 000 tone, iar cea a navelor de peste 12 metri ar fi de 1 400 nave × 480 tone/navă, adică 672 000 tone, ceea ce face în total 872 000 tone (sau 872 milioane de litri). În realitate, astfel cum se menționează la considerentul 55, dacă se consideră că navele ies la pescuit mai degrabă 38 de săptămâni pe an decât 48, consumul este probabil mai apropiat de 700 000 tone (1 000 nave de mai puțin de 12 m × 158 tone, adică 158 000 tone și 1 400 nave de peste 12 m × 380 tone, adică 532 000 tone). În ipoteza unei plafonări a compensației la 12 cenți pe litru, plafonare aplicată pentru al treilea avans (¹⁹), necesitățile financiare ale FPRP atingeau astfel o valoare anuală de aproximativ 85 milioane EUR. Având în vedere faptul că întreprinderile de pescuit nu au asigurat probabil decât o parte a consumului lor de carburant, necesitatea creditelor a fost probabil mai puțin importantă, însă ordinul de mărime rămâne de mai multe zeci de milioane de euro pe an, în comparație cu estimarea inițială de 4 milioane EUR pentru anul 2005. Devine așadar evident că FPRP nu ar fi putut face față acoperirii garantate membrilor săi, în schimbul cotizațiilor acestora, fără a beneficia de un aport de fonduri externe, în cazul de față avansurile aprobate de stat.
- (97) În acest context, FPRP a beneficiat de fonduri publice pentru a răspunde necesităților „asigurării de motorină”, trebuind să administreze cât mai bine aceste fonduri. Trezoreria FPRP se compune astfel din fonduri provenind din cotizații ale membrilor, din avansurile de la stat și din eventualele beneficii din activitățile sale pe piețele la termen ale petrolului. Partea din fonduri care provine din avansurile de la stat reprezintă în mod incontestabil resurse de stat. În ceea ce privește beneficiile realizate pe piețele la termen și care au permis întreprinderilor de pescuit să se aprovizioneze cu carburant mai puțin scump, acestea nu au putut fi realizate decât datorită existenței resurselor de stat, care au oferit FPRP mijloacele pentru a desfășura operațiuni financiare pe piețele la termen. În plus, deși caracteristicile exacte ale convențiilor încheiate între FPRP și CECOMER nu sunt cunoscute și nu pot fi deduse din niciunul dintre documentele comunicate de Franța, Comisia presupune că compensația plătită întreprinderilor membre, care corespunde unei diferențe de preț, a fost mai puțin ridicată decât dacă CECOMER și cooperativele maritime ar fi livrat pescarilor carburant care ar fi fost cumpărat pe piața obișnuită, adică fără intervenția FPRP pe piețele la termen. Astfel, beneficiul operațiunilor FPRP pe piețele la termen a fost transferat către CECOMER, centrală de aprovizionare a cooperativelor maritime, și, în final, către întreprinderile de pescuit care se aprovizionează cu carburant de la acestea. Efectul practic a fost cu siguranță faptul că FPRP a putut continua să verse compensații timp de o perioadă mai lungă decât dacă FPRP nu ar fi fost decât un organism intermediar însărcinat doar să repartizeze cele 65 (sau 77) milioane EUR furnizate de stat sub garanția mecanismului de „asigurare de motorină”.

⁽¹⁹⁾ A se vedea alineatul II din discursul dlui D. Bussereau, ministrul agriculturii și pescuitului, din data de 30 iunie 2005, cu ocazia adunării generale a Comitetului național al pescuitului maritim și al creșterii animalelor marine (*Comité national des pêches maritimes et des élevages marins*); document care figurează la următoarea adresă de internet:
http://agriculture.gouv.fr/IMG/pdf/discours_300605_ag-cnpm.pdf

- (98) În consecință, Comisia consideră că prin intermediul resurselor de stat ajutoarele au alimentat direct trezoreria FPRP sau au fost utilizate pentru a obține beneficii care au sporit această trezorerie, că întreprinderile de pescuit au putut beneficia de un avantaj financiar, pe de o parte având posibilitatea de a se aproviziona cu carburant la un preț avantajos, iar, pe de altă parte, percepând o plată compensatorie calculată în raport cu un preț de referință.

4.2.1.2. Existența unui avantaj financiar imputabil statului

- (99) Cele trei, eventual patru, convenții încheiate între stat și FPRP prevăd că fondurile publice plătite sub formă de avansuri au drept ultimă finalitate compensarea parțială a cheltuielilor de carburant ale întreprinderilor de pescuit. Compensația plătită pescarilor sub formă de despăgubire corespunzând diferenței dintre un preț de referință și un preț la pompă se conjugă cu o diminuare a prețului motorinei la pompa furnizorului, care este cel mai adesea cooperativa maritimă.

- (100) Trezoreria FPRP, constituită inițial din cotizațiile membrilor, apoi îmbogățită printr-un prim avans al statului, i-a permis să acționeze pe piețele la termen și să obțină beneficii, fără însă ca aceste beneficii să fie suficiente pentru a-i permite să suporte, în același timp, plățile compensatorii garantate întreprinderilor de pescuit în schimbul cotizațiilor acestora. Două, eventual trei avansuri suplimentare i-au permis totuși să-și continue activitățile înainte de a trebui să își clarifice progresiv pozițiile pentru a dispune de lichidități necesare plății despăgubirilor. Comisia observă că deciziile privind operațiunile pe piețele la termen au fost luate de președintele FPRP. Punerea în aplicare concretă a acestora s-a efectuat prin recurgerea la agenții de bursă și la instituții financiare specializate (a se vedea considerentul 74), a căror remunerare a fost asigurată de FPRP în proporții necunoscute de Comisie. Or, dacă statutele FPRP prevăd că președintele trebuie să consulte în mod obligatoriu consiliul de administrație „pentru a decide proiecte de garantare care trebuie puse în practică”, statul nu este reprezentat în acest consiliu de administrație. Astfel, chiar dacă FPRP avea obligația, în general, să „țină o

contabilitate care să permită cunoașterea, la cerere, a utilizării avansului și a destinației resurselor și a cheltuielilor fondului”, statul nu decidea nici asupra strategiei de urmat de către FPRP pentru achiziționarea acestor opțiuni financiare, nici asupra nivelului compensației financiare care trebuia să fie plătită întreprinderilor. În consecință, dacă, astfel cum s-a arătat la punctul 4.1.1.4, nu există îndoială că ajutorul constituit de acordarea celor trei, eventual patru avansuri este imputabil statului, nu același lucru este valabil pentru avantajele suplimentare de care au putut beneficia întreprinderile de pescuit datorită unei părți a cotizațiilor lor și, pe de altă parte, unei gestionări avizate a ansamblului trezoreriei FPRP. Într-adevăr, dacă, datorită operațiunilor efectuate pe piețele la termen, ajutorul plătit în final pescarilor a fost superior fondurilor publice primite inițial de FPRP, partea ajutorului care depășește valoarea fondurilor publice avansate nu a rezultat dintr-o decizie a statului. Astfel, pentru Comisie, chiar dacă nu este posibil, din punct de vedere contabil, să se izoleze exact ceea ce provine din resursele de stat și ceea ce provine din resurse proprii, deoarece ansamblul trezoreriei a fost utilizat pentru a acționa pe piețele la termen ale petrolului și pentru a efectua o plată compensatorie, avantajul corespunzând diferenței dintre valoarea totală a ajutoarelor de care au beneficiat întreprinderile de pescuit și valoarea totală a avansurilor statului transferate întreprinderilor de pescuit nu este imputabil statului.

4.2.1.3. Existența unui avantaj financiar care denaturează sau amenință să denatureze concurența

- (101) Comisia consideră că reducerea de care beneficiază întreprinderile de pescuit care au aderat la FPRP pentru cheltuielile lor de carburant favorizează întreprinderile în cauză, pentru că acestea sunt singurele care pot beneficia de reducere. Poziția lor este consolidată în raport cu alte întreprinderi aflate în concurență cu acestea pe piața comunitară, fie că este vorba de întreprinderi de pescuit, fie de întreprinderi din alte sectoare de activitate economică care au un interes în a-și diminua costurile de producție legate de cheltuielile de carburant. Mai mult, dat fiind că acest mecanism de garantare se adresează doar întreprinderilor de pescuit, avantajul acordat astfel întreprinderilor în cauză se analizează ca un avantaj sectorial inaccesibil altor sectoare. Or, orice formă de ajutor care privilegiază un anumit sector denaturează sau amenință să denatureze concurența [a se vedea Decizia 2006/269/CE a Comisiei din 8 februarie 2006 privind deducerile fiscale pentru pescarii profesioniști (Suedia) ⁽²⁰⁾, considerentele 31 și 35].

⁽²⁰⁾ JO L 99, 7.4.2006, p. 21.

(102) Franța obiectează, afirmând că ajutorul în cauză nu a favorizat întreprinderile membre ale FPRP, în măsura în care „aderarea la FPRP este liberă și deschisă tuturor întreprinderilor de pescuit cu condiția achitării cotizației”. MQA adaugă că aderarea este deschisă „fără a ține cont de structura sau de naționalitatea intereselor beneficiare”. În sfârșit, FPRP precizează că „întreprinderile membre ale FPRP sunt deținute de capitaluri franceze, dar și spaniole și olandeze”.

(103) Ca răspuns, Comisia observă că întreprinderile de pescuit care pot adera la FPRP sunt doar cele care au nave înregistrate în Franța metropolitană sau în departamentele de peste mări. În concluzie, pot adera la FPRP întreprinderi cu capital olandez sau spaniol care dețin nave franceze; cu siguranță la cazul acestor nave fac aluzie Franța și FPRP în răspunsurile lor. Însă celelalte nave comunitare nu pot adera la fond.

(104) Ansamblul întreprinderilor beneficiare ale compensației plătite de FPRP sunt în concurență pe piața comunitară cu întreprinderi ale căror nave navighează sub pavilionul altor state membre și care au un interes să-și reducă costurile de producție legate de cheltuielile de carburant, dar care nu au la dispoziția lor un sistem de compensare de tipul celui creat de FPRP. Din acest motiv, avantajul de care beneficiază întreprinderile de pescuit membre sau cele care nu au aderat încă, dar care ar fi în măsură să o facă, și anume toate întreprinderile care au nave de pescuit sub pavilion francez, reprezintă în mod clar o denaturare a concurenței.

(105) În plus, FPRP estimează că factorii de denaturare a concurenței trebuie să fie căutați în altă parte. Referindu-se la existența costurilor suplimentare importante care sunt, în opinia sa, fără bază economică, atât cele care derivă din gestionarea planurilor de orientare multianuale ale flotei de pescuit, și anume din gestionarea capacității globale a acestei flote, cât și cele legate de gestionarea „drepturilor de producție”, FPRP indică mai ales că „drepturile legate de «politicile» naționale reprezintă (...) adevăratul factor de denaturare a concurenței europene [și] ies mult din domeniul economic”.

(106) În acest sens, Comisia observă că aceste costuri, indiferent dacă sunt mai mici sau mai mari în Franța decât cele existente în celelalte state membre, rezultă din constrângerile datorate încadrării reglementare în care

se practică azi activitatea de pescuit. În comunicarea sa ⁽²¹⁾ din 26 februarie 2007 privind instrumentele de gestionare bazate pe drepturile de pescuit, Comisia reamintește că sectorul comunitar al pescuitului se caracterizează printr-o varietate de instrumente și de mecanisme de gestionare și că uneori situații comparabile sunt tratate în mod foarte diferit în funcție de statele membre. Rezultă mai ales că vânzarea și cumpărarea de drepturi de pescuit este o practică curentă în unele state membre, fie în cadrul piețelor stabilite, fie în mod indirect. Costurile menționate de FPRP sunt costuri cu care sunt confruntate flotele din diverse state membre și corespund evoluției economice din sectorul pescuitului. Acestea rezultă din punerea în aplicare la nivel național a măsurilor de gestionare pe care o impune sau o face necesară politica comună în domeniul pescuitului. Această punere în aplicare nu aduce nicio justificare pentru instituirea de ajutoare specifice într-un stat membru anume. Din acest motiv, contrar a ceea ce susține FPRP, denaturarea concurenței nu trebuie să se evalueze în limita unei „piețe pertinente”, de exemplu o „micro-piață regională”, noțiune la care se referă acesta, ci, astfel cum este prevăzut în cadrul tratatului, în ansamblul pieței comune. Astfel, dacă ajutorul FPRP are drept efect facilitarea menținerii pescuitului într-un cadru regional și protejarea resurselor prin împiedicarea navelor din largul mării să se replieze spre fonduri de acces mai apropiate sau a traulerelor să se orienteze spre zone de pescuit mai specifice, astfel cum menționează FPRP, aceasta corespunde perfect unui ajutor care denaturează sau amenință să denatureze concurența și deci, în acest sens, corespunde unui ajutor de stat.

(107) Prin urmare, pentru ansamblul motivelor expuse mai sus, Comisia consideră că fondurile avansate de stat și de care au beneficiat întreprinderile de pescuit, prin FPRP, denaturează sau amenință să denatureze concurența.

4.2.1.4. Existența unui avantaj financiar care afectează schimburile între statele membre

(108) FPRP contestă faptul că ajutoarele acordate întreprinderilor de pescuit membre ale sindicatului afectează schimburile între statele membre. Într-adevăr, în opinia FPRP, aceste întreprinderi și-ar exercita activitățile pe o „piață care nu este în niciun caz unică, dar care se bazează mai degrabă pe un «mozaic» de micro-piețe regionale”.

⁽²¹⁾ COM(2007) 73 final.

(109) Ca răspuns, Comisia constată că valoarea globală a exporturilor de produse din pescuit și acvacultură din Franța spre restul lumii atinge 1 290 milioane EUR în 2005, din care 80 % având ca destinație țările membre ale Uniunii Europene. În același fel, valoarea globală a importurilor din această categorie de produse în Franța se ridică în anul 2005 la 3 693 milioane EUR, din care 40-60 %, potrivit surselor, provenea din țările membre ale Uniunii Europene⁽²²⁾. Prin comparație, valoarea totală a producției franceze se ridică la 1 868 milioane EUR. În consecință, fără a fi necesară dedarea la o analiză economică cuantificată extrem de detaliată⁽²³⁾, este clar că, oricare ar fi variațiile de preț pe specie constatate în fiecare zi în porturile franceze sau europene, volumul schimburilor între Franța și restul Europei au o greutate considerabilă în bilanțul său de aprovizionare cu produse din pescuit și acvacultură. În mod necesar măsurile care vizează favorizarea unui număr important de întreprinderi de pescuit franceze (mai mult de 30 % din flotă), prin reducerea costurilor de producție ale acestora, au un impact asupra schimburilor între statele membre în domeniul pescuitului.

(110) În consecință, este clar că avantajul de care au beneficiat întreprinderile de pescuit prin asumarea unei părți a costurilor lor de producție afectează schimburile între statele membre.

4.2.1.5. Concluzie

(111) Cele patru condiții necesare pentru a constata existența unui ajutor de stat sunt doar parțial prezente. Avantajul de care au beneficiat întreprinderile de pescuit rezultă din utilizarea resurselor de stat, denaturează sau amenință să denatureze concurența și afectează schimburile între statele membre. În schimb, acesta este imputabil statului doar în limita valorii avansurilor, în măsura în care avansurile nu constituie decât o parte a trezoreriei FPRP și în care statul nu a intervenit în alegerile operate de FPRP pentru a fructifica fondurile puse la dispoziția sa. Astfel, Comisia poate concluziona asupra existenței unui ajutor de stat în sensul articolului 87 din Tratatul CE doar în limita aportului de fonduri publice, adică 65 sau 77 milioane EUR.

(112) În sfârșit, Comisia observă că autoritățile franceze, în ciuda răspunsurilor lor din 7 octombrie 2005 și 21 aprilie 2006, nu contestă cu adevărat concluziile Comisiei privind existența unui ajutor de stat. Într-adevăr, cu ocazia examinării proiectului de lege a finanțelor pentru anul 2007 de către Adunarea Națională, Ministrul agriculturii și pescuitului, interpelat

cu privire la viitorul FPRP, răspunde: „FPRP este operațional de la 1 noiembrie 2004, însă Comisia Europeană îl supraveghează îndeaproape, pentru că este vorba de un ajutor de stat.”⁽²⁴⁾

4.2.2. Compatibilitatea cu piața comună

(113) În conformitate cu articolul 87 alineatele (2) și (3) din tratat, anumite categorii de ajutor sunt sau pot fi considerate ca fiind compatibile cu piața comună.

(114) Comisia observă că ajutoarele în cauză nu corespund cazurilor cunoscute prevăzute la articolul 87 alineatul (2) din tratat.

(a) Afirmând că FPRP a acționat ca „o organizație de apărare a consumatorilor” sau ca „punctul de focalizare al consumatorilor de produse petroliere”, MQA pare să sugereze că ajutoarele în favoarea întreprinderilor de pescuit ar putea fi asimilate „ajutoarelor cu caracter social acordate consumatorilor individuali” prevăzute la articolul 87 alineatul (1). În acest sens, Comisia observă doar că alineatul respectiv vizează în mod expres „consumatorii individuali” și nu întreprinderile și că, în consecință, nu se poate aplica în cazul în speță (a se vedea și considerentul 50 din prezenta decizie). Ajutorul nu este deci compatibil cu piața comună în conformitate cu articolul 87 alineatul (2) litera (a) din tratat.

(b) Ajutoarele în cauză nu constituie ajutoare destinate remedierii daunelor cauzate de calamități naturale sau de alte evenimente extraordinare. Într-adevăr, fluctuațiile cursului petrolului sunt inerente activității economice. Acestea influențează și alte sectoare de activitate consumatoare de produse petroliere în ansamblul statelor membre ale Uniunii Europene și nu pot fi considerate o calamitate naturală sau un eveniment extraordinar în conformitate cu articolul 87 alineatul (2) litera (b). La această analiză MQA obiectează însă afirmând că ajutorul este consecutiv unei situații extraordinare, „deoarece Comisia însăși admite dificultățile economice și sociale excepționale din sector”. Într-adevăr, este adevărat că sectorul pescuitului trebuie să facă față dificultăților particulare pe care le-a analizat Comisia în detaliu în comunicarea sa⁽²⁵⁾ din 9 martie 2006 intitulată „Ameliorarea situației economice a pescuitului”. În comunicare, Comisia a arătat că sursele dificultăților economice și sociale din sector se găsesc în neadaptarea structurală a acestuia la constrângerile care apăsă asupra activității sale. În plus, Comisia a formulat, în comunicare, diverse propuneri pentru depășirea dificultăților economice

⁽²²⁾ Surse: OFIMER *Les chiffres-clés de la filière pêche et aquaculture en France*, ediția 2006. De asemenea, Eurostat și Global Trade Information Service.

⁽²³⁾ Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță din 30 aprilie 1998, T-241/95, Het Vlaamse Gewest/Comisia, Rec. 1998, p. II-717, punctul 67.

⁽²⁴⁾ Adunarea Națională – Procesul-verbal al ședinței din 25 octombrie 2006, audierea dlui Dominique Bussereau, Ministrul agriculturii și pescuitului.

⁽²⁵⁾ COM(2006) final.

din sectorul pescuitului. Examinând compatibilitatea anumitor ajutoare pentru funcționare, aceasta menționează foarte clar: „Dificultățile pe care le întâmpină în prezent sectorul pescuitului au fost agravate de creșterea recentă a prețurilor carburanților. Această situație a determinat industria pescuitului să solicite o intervenție publică pentru a compensa creșterea bruscă a costurilor. Acest tip de asistență ar reprezenta un ajutor pentru funcționare incompatibil cu tratatul. Comisia nu ar putea aproba niciun ajutor notificat în acest scop.” Evocând apoi un mecanism de garantare comparabil cu cel conceput inițial cu ocazia creării FPRP, aceasta adaugă „Comisia nu ar putea aproba un asemenea program decât dacă acesta prevede garanții de rambursare, în condiții comerciale, ale ansamblului ajutoarelor publice, ceea ce, având în vedere circumstanțele economice actuale, pare foarte puțin probabil”. Fluctuațiile costului elementelor care intră în producerea bunurilor, printre care și cel la carburant, sunt inerente activității economice și nu pot constitui ele însele un eveniment extraordinar.

Ținând cont de cele de mai sus, Comisia consideră că ajutoarele de stat în cauză de care au beneficiat întreprinderile de pescuit nu sunt compatibile cu piața comună în conformitate cu articolul 87 alineatul (2) litera (b) din tratat.

(115) De asemenea, aceste ajutoare nu pot fi considerate ca fiind compatibile cu piața comună nici pe baza unei aplicări a articolului 87 alineatul (3) din tratat, cu diferențele cazuri cunoscute care sunt prevăzute aici.

(a) Nu este vorba de ajutoare destinate favorizării dezvoltării economice a regiunilor în care nivelul de viață este anormal de scăzut sau care sunt grav afectate de o slabă ocupare a forței de muncă [caz prevăzut la articolul 87 alineatul (3) litera (a) din tratat]. Ajutoarele în cauză au drept scop reducerea costurilor de funcționare a întreprinderilor de pescuit. Cu siguranță, FPRP menționează că ajutoarele au drept scop facilitarea menținerii pescuitului într-un cadru regional. Totuși, Comisia constată că ajutoarele sunt acordate întreprinderilor de pescuit oricare ar fi locația sediului acestor întreprinderi sau portul de origine al navelor pe care le exploatează. În concluzie, acestea nu au nicio legătură cu ajutoarele vizate la litera (a) menționată.

(b) De asemenea, ajutoarele nu pot fi considerate nici ca fiind ajutoare destinate promovării realizării unui proiect important de interes european comun sau remedierii unei perturbări grave a economiei unui stat membru. Acestea nu au legătură cu un proiect important de interes european comun. Și nici nu pot fi calificate drept ajutor destinat remedierii unei perturbări grave a economiei unui stat membru. Într-adevăr, ajutoarele acordate întreprinderilor de pescuit au drept obiect remedierea dificultăților între-

prinderilor dintr-un anumit sector economic, iar nu a celor din ansamblul economiei franceze. Natura sectorială a ajutorului este incontestabilă, întrucât creșterea costurilor petrolului nu a afectat doar întreprinderile din sectorul pescuitului ci ansamblul întreprinderilor, toate sectoarele de activitate împreună. Iar, în acest sens, Comisia a considerat întotdeauna că nu este de datoria autorităților publice să intervină financiar pentru a compensa creșterea ci, dimpotrivă, să încurajeze întreprinderile să se adapteze la noile condiții economice rezultate. Astfel, dat fiind ansamblul acestor elemente, Comisia consideră că ajutorul acordat FPRP în favoarea întreprinderilor de pescuit nu poate fi considerat ca fiind compatibil cu piața comună în conformitate cu articolul 87 alineatul (3) litera (b).

(c) În ceea ce privește articolul 87 alineatul (3) litera (c), reducerea cheltuielilor de carburant nu poate răspunde, de una singură, condiției de la litera (c) menționată, conform căreia pot fi compatibile cu piața comună ajutoarele destinate facilitării dezvoltării unor anumite activități sau unor anumite regiuni economice atunci când acestea nu modifică condițiile schimburilor într-o măsură care contravine interesului comun. Într-adevăr, ajutoarele în cauză nu vizează să favorizeze dezvoltarea activităților de pescuit în sensul unui pescuit durabil, în conformitate cu obiectivele politicii comune în domeniul pescuitului ci, dimpotrivă, permanentizează nivelul efortului de pescuit fără a încuraja întreprinderile de pescuit să-și reducă cheltuielile de carburant. În consecință, acestea au drept efect procesului necesar de adaptare a întreprinderilor din sectorul pescuitului la constrângerile care rezultă din creșterea prețurilor petrolului. Mai mult, această activitate nu este legată de o regiune economică. Prin urmare, ajutoarele în cauză nu pot fi considerate ca fiind compatibile cu piața comună în conformitate cu articolul 87 alineatul (3) litera (c).

(d) În sfârșit, aceste categorii de ajutor nu figurează în mod clar printre ajutoarele destinate promovării culturii și conservării patrimoniului, și nici printre ajutoarele considerate ca fiind compatibile cu piața comună prin decizia Consiliului adoptată în conformitate cu articolul 87 alineatul (3) litera (e).

(116) Din ansamblul acestor elemente rezultă că ajutorul de stat acordat întreprinderilor de pescuit pentru reducerea cheltuielilor de carburant ale acestora nu răspunde niciuneia dintre derogările prevăzute la articolul 87 din tratat.

(117) Fiind vorba de ajutoare pentru întreprinderi de pescuit, acestea trebuie de asemenea să fie analizate în lumina orientărilor pentru examinarea ajutoarelor de stat destinate sectoarelor pescuitului și acvaculturii (numite în continuare „orientări”).

- (118) Ajutoarele au drept efect diminuarea costurilor de producție ale întreprinderilor de pescuit. Ele prezintă caracterul de ajutoare pentru funcționare.
- (119) Mai întâi, Comisia reamintește că, în conformitate cu punctul 3.5 din aceste orientări, „ajutoarele de stat nu trebuie să îmbrace un caracter conservator, acestea trebuind, dimpotrivă, să favorizeze raționalizarea și eficiența producției și a comercializării produselor din pescuit. Ajutoarele trebuie să conducă la ameliorări durabile, astfel încât sectorul pescuitului să poată evolua datorită exclusiv veniturilor de pe piață”.
- (120) Or, astfel cum este menționat la considerentul 115 litera (c) din prezenta decizie, reducerea cheltuielilor de carburant nu vizează dezvoltarea activităților de pescuit în sensul unui pescuit durabil, conform cu obiectivele politicii comune în domeniul pescuitului, ci menținerea în activitate ca și până acum a întreprinderilor de pescuit. Prin urmare, Comisia consideră că ajutoarele în cauză îmbracă caracterul conservator evocat la punctul 3.5 din orientări și deci nu pot fi considerate compatibile cu principiul înscris în orientări.
- (121) Cu siguranță, Franța a arătat, în răspunsurile sale la inițierea procedurii formale de investigație, că „acțiunile FPRP au anticipat măsuri utile pe care planurile de redresare și de restructurare, odată aprobate, nu vor face decât să le illustreze și să le confirme.” Totuși, abia mai târziu, în ianuarie 2008, Franța a informat Comisia asupra punerii în aplicare a unor măsuri prezentate ca fiind măsuri de ajutor pentru redresare și restructurare în favoarea întreprinderilor de pescuit, măsuri înregistrate de Comisie sub numărul NN 09/2008 și aflate în prezent în curs de analizare. Date fiind acestea, chiar dacă se acceptă argumentul Franței potrivit căruia acțiunile FPRP ar fi anticipat oarecum măsurile de ajutor pentru redresare și restructurare, acest lucru nu are consecințe asupra compatibilității lor cu piața comună din cauza diferențelor fundamentale care există între măsurile puse în aplicare de FPRP și condițiile la care trebuie să răspundă schemele de ajutor pentru redresarea și restructurarea întreprinderilor, condiții descrise în liniile directoare comunitare privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate⁽²⁶⁾. Într-adevăr, în ciuda prevederilor orientărilor, ajutoarele care rezultă din acțiunile FPRP au fost acordate fără deosebire ansamblului întreprinderilor de pescuit și nu doar întreprinderilor aflate în dificultate. Pe de altă parte, ajutoarele pentru redresare nu pot depăși șase luni și trebuie să ia forma unui împrumut rambursabil sau a unei garanții; în ceea ce privește ajutoarele pentru restructurare, acestea trebuie să fie acordate în condiții precise pentru o durată limitată. Or, ajutoarele acordate de Franța prin intermediul FPRP nu îndeplinesc niciuna dintre condițiile cerute: întreprinderile de pescuit beneficiază de aceste ajutoare din anul 2004, acestea nu sunt aprobate sub formă de împrumut sau de garanție, iar rambursarea lor în contextul unui plan de restructurare nu este prevăzută.
- (122) De asemenea, FPRP consideră că ajutoarele acordate se justifică prin faptul că ar fi vorba în realitate de un ajutor pentru veniturile salariaților. În acest sens, FPRP scrie: „FPRP se constituie în «grup de avertizare» în vederea constituirii pentru cele 2 500 de întreprinderi membre a unui perimetru legal de siguranță în conformitate cu legea franceză... În această privință, este autorizat ajutorul pentru veniturile salariaților înscris în perimetrul de restructurare. Acest ajutor nu afectează cu nimic regulile de concurență. Dimpotrivă, el ține de principiile comunitare care le garantează salariaților un venit minim decent.” FPRP continuă menționând că sistemul care constă în remunerarea marinarilor cu o parte din profitul echipajului ar avea drept efect, în Franța, privarea salariaților din întreprinderile de pescuit de salariu, sau chiar îndatorarea acestora față de armatori. În sfârșit, acesta precizează că 25 din cele 65 de milioane EUR avans aprobate de stat „privesc direct avansurile pentru salariați și se analizează ca o acțiune socială directă”. MQA adaugă: „Dacă împrumuturile ar fi considerate ca fiind ajutoare nu pentru FPRP, care este transparent, ci pentru întreprinderile de pescuit membre, ar fi vorba într-adevăr de ajutoare sociale, deoarece sprijinul financiar care ar fi astfel adus ar fi într-adevăr direct legat de remunerarea marinarilor.”
- (123) Aceste afirmații reamintesc mai multe observații din partea Comisiei:
1. Mai întâi, Comisia își exprimă uimirea privind afirmația că aproape 40 % (25 din 65 de milioane) din avansurile de trezorerie aprobate de stat pentru a permite, conform celor trei convenții descrise mai sus (a se vedea considerentul 21 din prezenta decizie), achiziționarea de opțiuni financiare pe piețele la termen a produselor petroliere, „privesc direct avansurile pentru salariați și se analizează ca ajutor social direct”.

⁽²⁶⁾ JO C 244, 1.10.2004, p. 2.

2. Comisia presupune că este vorba aici, în ceea ce privește FPRP, de o simplificare retorică care urmărește să arate că acțiunile puse în aplicare de FPRP, prin reducerea costurilor de producție ale întreprinderilor de pescuit și dat fiind sistemul salariului separat, ar aduce profit *in fine* salariaților din aceste întreprinderi. În acest sens acțiunile ar putea fi analizate „ca un ajutor social direct”. Într-adevăr, niciun element din dosar nu lasă să se presupună că ar fi existat ajutoare sociale directe, adică ajutoare plătite de FPRP direct salariaților din întreprinderile în cauză; de altfel, acest fapt nu este prevăzut niciăieri de statutul FPRP (a se vedea considerentul 20 din prezenta decizie).

3. În orice caz, chiar în cazul în care eventual ar fi fost plătite ajutoare direct salariaților sau în care acțiunile FPRP au avut drept efect aducerea de profit salariaților prin creșterea venitului acestora datorită sistemului salarial separat, Comisia reamintește că, în conformitate cu o jurisprudență bine stabilită⁽²⁷⁾, noțiunea de ajutor cuprinde avantajele aprobate de autoritățile publice care, sub diverse forme, reduc sarcinile care, în mod normal, sunt incluse în bugetul unei întreprinderi. În acest sens, salariile fac parte indiscutabil din aceste sarcini, iar o întreprindere nu poate conta pe o finanțare publică pentru a le face față. În consecință, faptul că avantajele obținute de întreprinderile de pescuit din posibilitatea de a cumpăra carburant la prețuri preferențiale și din compensarea parțială a cheltuielilor lor de carburant au adus profit în realitate, potrivit FPRP și MQA, salariaților din aceste întreprinderi, nu este pertinent în momentul analizei compatibilității ajutoarelor cu piața comună. Este suficient să se constate că avantajele aprobate pentru întreprinderile de pescuit datorită fondurilor publice au avut drept efect reducerea sarcinilor care se înscriu în mod normal în bugetul întreprinderilor.

4. În același sens, Comisia nu poate accepta afirmația potrivit căreia ajutorul pentru veniturile salariaților ar fi autorizat, pe de o parte, pentru că ar depinde de principiile comunitare care le garantează salariaților un venit minim decent, iar, pe de altă parte, pentru că sistemul de plată printr-o parte din profit ar fi în mod

special defavorabil marinarilor francezi. Într-adevăr, aplicând principiul subsidiarității, reglementarea privind existența unui salariu minim depinde doar de competența statelor membre. În Franța, în ceea ce privește salariul marinarilor, această obligație este impusă de articolele L. 742-2, D.742-1 și D.742-2 din Codul muncii. Astfel cum reamintește o hotărâre a Curții de Apel din Rennes din 16 iunie 1998⁽²⁸⁾, aceste dispoziții, cu rază de acțiune generală, se aplică salariaților care depind de Codul muncii în sectorul maritim, oricare ar fi modalitatea de remunerare adoptată. Faptul că armatorul și salariații acestuia au convenit la plecare că marinarii vor fi plătiți cu o parte din profitul eventual nu scutește armatorul să garanteze marinarilor, pe durata perioadei de îmbarcare, o remunerație cel puțin egală cu salariul minim. Cu alte cuvinte, părțile de profit din sectorul pescuitului trebuie să fie cel puțin echivalente cu remunerația calculată prin aplicarea salariului minim pe economie. Articolul 34 din Codul muncii în sectorul maritim⁽²⁹⁾ face trimitere în acest sens la „un acord național profesional sau la acorduri sectoriale extinse [pentru a fixa], independent de durata muncii efective, perioada reținută sau perioadele reținute pentru calculul salariului minim pe economie al marinarilor remunerați în funcție de profit”. La 28 martie 2001⁽³⁰⁾ a fost semnat acordul sectorial care garantează, prin articolul 9, alineatul (1), o remunerație anuală brută minimă marinarilor salariați remunerați în funcție de profit. Această dispoziție a devenit obligatorie, pentru toți angajatorii și toți salariații cuprinși în domeniul de aplicare a acestui acord, printr-o hotărâre interministerială din 3 iulie 2003⁽³¹⁾. Costul salarial indus de această obligație legală constituie astfel un cost de producție al întreprinderilor de pescuit, la fel ca și cheltuielile pentru carburant. În aceste condiții, Comisia nu poate deci accepta argumentul potrivit căruia statul francez ar fi împuternicit să intervină financiar pentru că armatorii se sustrag de la obligația legală care le revine de a asigura un salariu minim salariaților lor, chiar și atunci când sunt plătiți în funcție de profit.

⁽²⁷⁾ Hotărârea Curții de Justiție din 5 octombrie 1999, C-251/97, Republica Franceză/Comisia, Rec. 1999, p.I-6639, punctul 35.

⁽²⁸⁾ Hotărârea Curții de Apel din Rennes din 16 iunie 1998, Marziou/Louzaouen, în *Droit maritime français*, nr. 588, decembrie 1998, p. 1201 și urm. (Éditions Lamy).

⁽²⁹⁾ Disponibil pe www.legifrance.gouv.fr/

⁽³⁰⁾ Buletinul oficial al Ministerului Echipamentului nr. 13 din 25 iulie 2003, disponibil pe www2.equipement.gouv.fr/bulletinofficiel/fiches/BO200313/Une.htm

⁽³¹⁾ Publicat în *Journal officiel de la République française* 203 din 3 septembrie 2003, p. 15051.

(124) În opinia MQA, s-ar putea să fie vorba și de măsuri socio-economice: „orientările (...) consideră că pot fi declarate ca fiind compatibile măsuri socio-economice. În speță, FPRP este complet transparent, iar măsurile calificate drept ajutoare de către Comisie au un caracter clar socio-economic”.

(125) Comisia constată că MQA nu aduce niciun element care să permită examinarea ajutoarelor în cauză în legătură cu punctul 4.5 din orientările care prevăd că, de la caz la caz, pot fi considerate ca fiind compatibile cu piața comună ajutoarele directe pentru angajați atunci când acestea corespund unor măsuri socio-economice. Într-adevăr, alineatul precizează că acestea nu pot fi considerate compatibile decât „cu condiția să facă parte dintr-un ansamblu de măsuri de sprijin cu caracter socio-economic care să vizeze compensarea pierderilor de venit legate de o adaptare a capacităților decisă în conformitate cu articolul 11 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 2371/2002” [Regulamentul (CE) nr. 2371/2002 al Consiliului din 20 decembrie 2002 privind conservarea și exploatarea durabilă a resurselor piscicole în conformitate cu politica comună în domeniul pescuitului⁽³²⁾]. Or, crearea FPRP nu se înscrie într-un plan de ansamblu decis în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 2371/2002 în vederea adaptării capacităților de pescuit. Prin urmare, argumentul avansat de MQA nu poate justifica deloc acordarea ajutoarelor pentru funcționare.

(126) De asemenea, MQA menționează că nu este exact să se afirme că ajutoarele au fost acordate necondiționat. În opinia MQA, „statul a cerut pentru a aproba aceste împrumuturi ca FPRP să ofere documente justificative multiple, destinate stabilirii rigorii administrării fondului și, de asemenea, a determinării fondului și a membrilor săi să pună în aplicare soluții durabile pentru noile condiții de producție din sectorul pescuitului.” MQA insistă asupra acestei exigențe a unei contabilități transparente și asupra deciziei statului de a cere desfășurarea unei misiuni interministeriale de inspecție.

(127) Comisia ia act de exigența de transparență și de control, observând că aceasta pare elementară, fiind vorba de o intervenție finanțată din fonduri publice. Ea regretă însă că, într-un asemenea context de transparență, autoritățile franceze nu i-au transmis toate informațiile în cifre detaliate privind activitățile fondului, în ciuda cererilor

exprimate în cursul procedurii. În sfârșit, Comisia constată că nu a fost niciodată informată asupra misiunii de inspecție menționată de MQA, și nici, cu atât mai mult, asupra concluziilor acesteia, solicitate de autoritățile franceze pentru mijlocul lunii noiembrie 2005.

(128) În consecință, Comisia estimează că avansurile acordate de stat se încadrează în categoria ajutoarelor pentru funcționare vizate la punctul 3.7 din orientări, conform căruia „ajutoarele de stat care sunt acordate fără a fi însoțite de vreo obligație pentru beneficiari de a răspunde obiectivelor politicii comune în domeniul pescuitului și care sunt destinate îmbunătățirii situației întreprinderilor și creșterii trezoreriei acestora (...) sunt, în calitate de ajutoare pentru funcționare, incompatibile cu piața comună”. Prin urmare, avansurile în cauză sunt incompatibile cu piața comună.

5. CONCLUZIE

(129) Comisia constată că Franța a pus în aplicare ilegal, prin încălcarea articolului 88 alineatul (3) din tratat, diverse măsuri de ajutor care fac obiectul prezentei decizii.

(130) Pe baza analizei expuse în partea 4.1 din prezenta decizie, Comisia estimează că sporirea trezoreriei FPRP prin acordarea a trei, eventual patru, avansuri cu o valoare totală de 65, eventual, 77 milioane EUR, constituie un ajutor de stat incompatibil cu piața comună în conformitate cu articolul 87 alineatele (2) și (3) din tratat. Într-adevăr, dat fiind că niciun organism bancar nu ar fi acordat avansuri de tipul celor care au fost acordate către FPRP și că, potrivit informațiilor disponibile, avansurile nu au fost rambursate, acestea s-au transformat în subvenție directă (a se vedea considerentul 67) și deci în ajutor de stat pentru valoarea în cauză.

(131) Pe baza analizei expuse în partea 4.2 din prezenta decizie, Comisia estimează că ajutorul acordat sub formă de avansuri către FPRP și care a permis întreprinderilor de pescuit să cumpere carburant la un preț avantajos și să beneficieze de o plată compensatorie în cadrul asigurării de motorină constituie un ajutor de stat incompatibil cu piața comună în conformitate cu articolul 87 alineatele (2) și (3) din tratat.

⁽³²⁾ JO L 358, 31.12.2002, p. 59.

6. RECUPERARE

(132) Valoarea ajutorului de stat pus în aplicare de Franța este de 65 milioane EUR sau 77 milioane dacă a existat o a patra convenție. În conformitate cu articolul 14 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999, în caz de decizie negativă privind un ajutor ilegal, Comisia decide că statul membru ia toate măsurile necesare pentru a recupera ajutorul de la beneficiari. Obiectivul este atins în momentul în care ajutoarele în cauză, la care se adaugă, după caz, dobânzi de întârziere, sunt restituite de beneficiari sau, cu alte cuvinte, de întreprinderile care s-au bucurat de acestea efectiv⁽³³⁾. Obiectivul de recuperare va fi deci atins când valoarea de 65 sau 77 milioane EUR va fi restituită.

(133) Pentru a decide ce trebuie recuperat, pe de o parte, de la FPRP și, pe de altă parte, de la întreprinderile de pescuit, trebuie luat în calcul faptul că FPRP, acționând în calitate de operator economic pe piețele la termen, are drept obiectiv acordarea de despăgubiri întreprinderilor de pescuit în cadrul sistemului asigurării de motorină pe care l-a creat și furnizarea de carburant la un preț avantajos. Analiza realizată în prezenta decizie privind economia generală a acestui sistem arată că FPRP și-a îndeplinit misiunea transferând progresiv ajutorul acordat de stat. Din acest motiv, ajutorul care trebuie recuperat de la FPRP este partea celor 65 sau 77 milioane EUR care nu a fost transferată către întreprinderile de pescuit, iar cea care trebuie recuperată de la întreprinderile de pescuit este, prin urmare, partea care le-a fost transferată acestora.

(134) Comisia nu are cunoștință de valoarea care a fost efectiv transferată de la FPRP către întreprinderile de pescuit. În acest sens, Comisia observă că, în ciuda unui ordin adresat Franței de a furniza toate informațiile necesare privind funcționarea FPRP, aceasta nu a comunicat nici modul de utilizare a trezoreriei acestor fonduri, nici contabilitatea acesteia. În lipsa acestor informații și pentru a ține cont de jurisprudența Curții⁽³⁴⁾, Comisia consideră că este util să furnizeze anumite orientări cu privire la metodologia care trebuie utilizată pentru a decide valoarea ajutoarelor care trebuie recuperate.

(135) În definirea acestor orientări, Comisia a luat în considerare faptul că, având în vedere convențiile, FPRP are obligația de a ține o contabilitate care să permită cunoașterea utilizării avansurilor, precum și distribuirea resurselor și a cheltuielilor și că s-a angajat să păstreze documentele contabile pentru o perioadă de minimum 10 ani și să le pună la dispoziția diferitelor organisme

de stat la cerere (a se vedea considerentul 27). Plecând de la aceste elemente, autoritățile sau organismele însărcinate să pună în aplicare decizia de recuperare vor avea posibilitatea de a cunoaște mișcările de trezorerie ale FPRP, precum și situația acestei trezorerii în momentul în care prezenta decizie va trebui să fie pusă în aplicare. Mai mult, contabilitatea întreprinderilor de pescuit fiind în general ținută de grupuri de administrare care aparțin *Centre de gestion de la pêche artisanale*, care este reprezentat în consiliul de administrație al FPRP, este posibil de asemenea să se identifice în contabilitatea întreprinderilor despăgubirile care au fost plătite de FPRP.

6.1. Recuperarea de la FPRP

(136) Valoarea ajutorului incompatibil care trebuie recuperat de la FPRP corespunde părții ajutorului de stat care nu a fost transferată în final întreprinderilor de pescuit, adică partea din avansurile cu care s-au finanțat cheltuielile de funcționare ale FPRP, precum și partea din avansurile pe care acesta a păstrat-o în trezoreria sa. Valoarea totală a cheltuielilor de funcționare va putea fi cunoscută de autoritatea însărcinată cu punerea în aplicare a recuperării plecând de la contabilitatea FPRP. Dat fiind caracterul fungibil al banilor și imposibilitatea de a distinge proveniența acestora în funcție de utilizarea lor, Comisia consideră că partea avansurilor statului care a finanțat cheltuielile de funcționare corespunde valorii totale a cheltuielilor în cauză căreia i se aplică rata avansurilor în raport cu suma avansurilor și a fondurilor proprii FPRP (cotizații ale membrilor). În mod similar, partea din avansuri păstrată în trezorerie poate fi determinată aplicând aceeași rată valorii trezoreriei restante.

6.2. Recuperarea de la întreprinderile de pescuit

(137) Astfel cum se menționează mai sus, ajutorul care trebuie recuperat de la întreprinderile de pescuit corespunde avansurilor de 65 sau 77 milioane EUR, din care se scade suma de recuperat de la FPRP în conformitate cu indicațiile date la considerentul 136. În ceea ce privește ajutorul de stat care trebuie recuperat de la fiecare dintre întreprinderi, trebuie să se țină cont de faptul că nu este posibil, din punct de vedere contabil, să se opereze o diferență între ajutorul care este calificat drept ajutor de stat și cel care nu este imputabil statului (a se vedea alineatul 4.2.1.2 din prezenta decizie).

(138) Comisia consideră că ajutorul de stat care trebuie recuperat de la fiecare întreprindere poate fi calculat pe baza despăgubirii primite de fiecare întreprindere drept asigurare de motorină.

⁽³³⁾ Hotărârea Curții de Justiție din 29.4.2004, cauza C-277/00, Germania/Comisia, Rec. 2004, p. I-3925, punctul 75.

⁽³⁴⁾ Hotărârea Curții de Justiție din 12.10.2000 cauza C-480/98, Spania/Comisia, Rec. 2000, p. I-8715, punctul 25.

(139) Luând această despăgubire ca bază de calcul, Comisia lasă deoparte echivalentul-subvenție din economia realizată de fiecare întreprindere de pescuit datorită cumpărării de carburant la un preț inferior celui de pe piață. Comisia estimează că este justificat să se facă aceasta pentru că întreprinderile care au beneficiat de prețuri preferențiale pentru carburantul lor sunt aceleași cu cele care au beneficiat de despăgubiri în cadrul asigurării de motorină, și aceasta în proporții respective foarte comparabile, întrucât, cu cât o întreprindere cumpăra carburant la un preț preferențial, cu atât aceasta obținea despăgubiri mai ridicate și invers. Alegând această bază, nu va exista deci introducerea unei denaturări între întreprinderile vizate în raport cu obligațiile de rambursare la care acestea vor trebui să facă față. În plus, Comisia observă că, dacă s-ar dori să se ia în calcul aceste echivalente-subvenții în baza de calcul, ar fi necesar în acest sens să calculeze, pentru fiecare aprovizionare cu carburant efectuată în timpul perioadei de activitate a FPRP pe piețele la termen ale petrolului, diferența dintre cheltuiala care ar fi rezultat dintr-o cumpărare la cursul zilei și costul facturat efectiv de cooperativă după ce s-a decis care ar fi fost cursul zilei aplicabil tipului de carburant cumpărat și locului aprovizionării. Această metodă ar fi mai dificil de pus în practică. Acesta este motivul pentru care Comisia estimează că este preferabil să se recomande o bază de calcul care va ușura sarcina autorităților și organismelor însărcinate să pună în practică decizia de recuperare.

(140) În consecință, Comisia estimează că ajutorul de stat care trebuie recuperat de la fiecare întreprindere poate fi calculat pe baza despăgubirii permise de fiecare întreprindere drept asigurare de motorină. Ajutorul de stat de recuperat trebuie să fie calculat aplicându-i acestei despăgubiri un procentaj corespunzând raportului dintre valoarea globală a ajutorului de stat de recuperat de la întreprinderile de pescuit și valoarea globală a despăgubirilor plătite întreprinderilor de pescuit de către FPRP drept asigurare de motorină.

(141) Prin urmare, valoarea care trebuie recuperată de la fiecare întreprindere de pescuit trebuie să fie calculată după următoarele formule:

$$R * Ent = I \times \frac{(Avansuri - R * FPAP)}{Total I}$$

unde

$R*Ent$ = valoarea de recuperat de la întreprinderea de pescuit

I = valoarea despăgubirii percepute de întreprinderea de pescuit drept asigurare de motorină

$Avansuri$ = 65 sau 77 milioane EUR

$R*FPAP$ = valoarea de recuperat de la FPRP în conformitate cu indicațiile care figurează la considerentul 136

$Total I$ = valoarea totală a despăgubirilor plătite de FPRP întreprinderilor de pescuit drept asigurare de motorină

(142) Această formulă ține cont de postulatul potrivit căruia FPRP a realizat beneficii pe piețele la termen, beneficii care au fost apoi restituite în întregime întreprinderilor de pescuit. Întrucât acest fapt este descris în prezenta decizie, acesta este cazul cel mai plauzibil. Cu toate acestea, trebuie de asemenea prevăzut cazul teoretic în care FPRP ar fi înregistrat pierderi pe piețele la termen și în care ar fi rezultat deci că întreprinderile de pescuit ar fi beneficiat de o valoare globală de despăgubiri inferioară valorii avansurilor din care se scade valoarea de recuperat de la FPRP. Într-un asemenea caz, câtul ($Avansuri - R*FPAP$)/ $Total I$ ar fi în general mai mare de 1, mai ales dacă valoarea „ $R*FPAP$ ” este redusă; aplicarea formulei de mai sus ar avea atunci drept efect faptul că suma globală de recuperat de la întreprinderile de pescuit ar fi superioară celei de care au beneficiat acestea. Din acest motiv, în acest caz special, trebuie prevăzut că valoarea de recuperat de la fiecare întreprindere corespunde valorii despăgubirii percepute de întreprinderea respectivă drept „asigurare de motorină”. În acest caz cunoscut, diferența dintre avansurile statului și despăgubirile plătite întreprinderilor de pescuit ar trebui recuperată de la FPRP, care ar fi consumat efectiv această diferență.

(143) Ajutoarele de stat care aduc profit întreprinderilor de pescuit pot să nu facă obiectul recuperării dacă, la data la care au fost acordate, acestea îndeplinesc condițiile din Regulamentul (CE) nr. 1860/2004 sau condițiile din Regulamentul (CE) nr. 875/2007 privind ajutoarele de *minimis*,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Ajutorul acordat Fondului pentru prevenirea riscurilor pescuitului (FPRP) pentru achiziționarea de opțiuni financiare pe piața la termen a petrolului și pus în aplicare ilegal de către Franța, cu încălcarea articolului 88 alineatul (3) din tratat, este incompatibil cu piața comună.

Articolul 2

Ajutorul acordat întreprinderilor de pescuit sub formă de reducere a cheltuielilor de carburant ale acestora și pus în aplicare ilegal de către Franța, cu încălcarea articolului 88 alineatul (3) din tratat, este incompatibil cu piața comună.

Articolul 3

Un ajutor individual acordat unei întreprinderi de pescuit în conformitate cu articolul 2 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 994/98 a Consiliului ⁽³⁵⁾ nu este supus recuperării dacă, în momentul acordării, aceasta îndeplinește condițiile fixate de regulamentul adoptat în temeiul articolului 2 din Regulamentul (CE) nr. 994/98 aplicabil în momentul acordării ajutorului.

Articolul 4

(1) Franța este obligată să impună rambursări beneficiarilor ajutoarelor incompatibile vizate la articolele 1 și 2.

(2) Sumele de recuperat produc dobânzi începând cu data la care au fost puse la dispoziția beneficiarilor și până la recuperarea lor efectivă.

(3) Dobânzile sunt calculate pe o bază compusă în conformitate cu capitolul V din Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei ⁽³⁶⁾.

(4) Franța anulează toate plățile suspendate ale ajutoarelor vizate la articolele 1 și 2 începând cu data de adoptare a prezentei decizii.

Articolul 5

(1) Recuperarea ajutoarelor vizate la articolele 1 și 2 este imediată și efectivă.

(2) Franța garantează punerea în aplicare a prezentei decizii în termen de patru luni de la data notificării acesteia.

Articolul 6

(1) În termen de două luni de la notificarea prezentei decizii, Franța comunică Comisiei următoarele informații:

(a) valoarea totală (principalul și dobânzile) care trebuie recuperată de la FPRP;

(b) o descriere detaliată a măsurilor luate deja și a celor prevăzute pentru conformarea cu prezenta decizie;

(c) documentele care să demonstreze că FPRP a fost somat să restituie ajutorul.

(2) Franța informează Comisia cu privire la evoluția măsurilor naționale luate pentru punerea în aplicare a prezentei decizii până la recuperarea completă a ajutorului vizat la articolul 1. Ea transmite imediat, la cererea Comisiei, orice informație privind măsurile luate deja și cele prevăzute pentru conformarea cu prezenta decizie. De asemenea, ea furnizează informații detaliate privind valorile ajutorului și dobânzile recuperate deja de la FPRP.

Articolul 7

(1) În termen de două luni de la notificarea prezentei decizii, Franța comunică Comisiei următoarele informații:

(a) lista întreprinderilor de pescuit care au primit un ajutor vizat la articolul 2 și valoarea totală primită de fiecare dintre acestea;

(b) valoarea totală (principalul și dobânzile) care trebuie recuperată de la fiecare beneficiar;

(c) o descriere detaliată a măsurilor luate deja și a celor prevăzute pentru conformarea cu prezenta decizie;

(d) documentele care să demonstreze că beneficiarii au fost somați să restituie ajutorul.

(2) Franța informează Comisia cu privire la evoluția măsurilor naționale luate pentru punerea în aplicare a prezentei decizii până la recuperarea completă a ajutorului vizat la articolul 2. Ea transmite imediat, la cererea Comisiei, orice informație privind măsurile luate deja și cele prevăzute pentru conformarea cu prezenta decizie. De asemenea, ea furnizează informații detaliate privind valorile ajutorului și dobânzile recuperate deja de la beneficiari.

Articolul 8

Prezenta decizie se adresează Republicii Franceze.

Adoptată la Bruxelles, 20 mai 2008.

Pentru Comisie

Joe BORG

Membru al Comisiei

⁽³⁵⁾ JO L 142, 14.5.1998, p. 1.

⁽³⁶⁾ JO L 140, 30.4.2004, p. 1.